

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministerijai,
Jaunimo reikalų departamentui prie
Socialinės apsaugos ir darbo
ministerijos,
Neįgaliųjų reikalų departamentui
prie Socialinės apsaugos ir darbo
ministerijos,
Socialinių paslaugų priežiūros
departamentui prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos

2019-02-13

Nr. 4-01-1433

E. pristatymo informacinė sistema

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS IR JAUNIMO REIKALŲ DEPARTAMENTO VEIKLOS SRITYSE

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, atliko korupcijos rizikos analizę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) ir Jaunimo reikalų departamento prie SADM (toliau – JRD) veiklos srityse:

Socialinių programų (biudžetinių įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų įgyvendinamos šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politikai, jaunimo politikai įgyvendinti, socialinei aprėpčiai stiprinti, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtrai užtikrinti bei socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimui administruoti skirtos socialinės programos) projektų, kurie vykdomi iš valstybės biudžeto asignavimų, finansavimo konkursų organizavimas, projektų paraiškų vertinimas ir atranka, konkursų rezultatų tvirtinimas SADM ir JRD.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: 2018 m. sausio 15 d. raštu Nr. 4-01- 375 priimtas sprendimas.

Korupcijos rizikos analizė pradėta: 2018 m. rugsėjo 24 d.

Korupcijos rizikos analizė baigta: 2019 m. sausio 24 d.

Nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika minėtose veiklos srityse.

Vadovaudamiesi Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos 19 punktu, prašome SADM ir JRD per 3 mėnesius nuo išvados gavimo dienos STT pateikti informaciją, kaip įvykdyti ar numatomi vykdyti šioje išvadoje pateikti pasiūlymai (lentelė pridedama).

PRIDEDAMA. Korupcijos rizikos analizės išvada su priedais, 54 lapai.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Svetlana Krasilnikova, tel. (8 706) 62 744, el. p. svetlana.krasilnikova@stt.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADOS DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS
SADM IR JAUNIMO REIKALŲ DEPARTAMENTO PRIE SADM
VEIKLOS SRITYSE
TURINYS**

1. APIMTIS IR METODAI	5
2. KORUPCIJOS RIZIKA DĖL ESAMO FUNKCIJŲ PASKIRSTYMO IR FINANSAVIMO SKYRIMO NEPAKANKAMO NUOSEKLUMO IR APIBRĖŽTUMO.....	7
2.1. Neatskirtos teisinio reglamentavimo nustatymo ir konkursų organizavimo funkcijos.	9
2.3. Nesukurtas mechanizmas, kuris užtikrintų pakartotinio ar dvigubo to paties projekto ar atskirų jo veiklų finansavimo galimybės užkardymą.....	17
2.4. Nesant vienodos politikos organizacijų rėmimo srityje taikoma skirtinga valstybės biudžeto lėšų skirstymo praktika vykdant konkursus.	18
3. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PROJEKTŲ VERTINIMO PROCEDŪRAS	20
3.1. Išanalizavus paraiškų teikimo ir jų atitikties formaliesiems kriterijams vertinimo procedūras, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:	20
3.1.1. Nevykdomas kryptingas konkursų organizavimo planavimas. Paraiškų teikimo konkursui terminai nustatomi skirtingai.	20
3.1.2. SADM neužtikrinamas tinkamas gaunamų paraiškų administravimas: paraiškos neregistruojamos, nepatvirtinti tipiniai paraiškų atrankos procese pildomi dokumentai.	22
3.1.3. Paraiškos gali būti atmetamos dėl neesminių klaidų.	24
3.2. Išanalizavus projektų turinio vertinimo procedūras ir konkurso komisijų veiklą, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika, dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:	27
3.2.1. Konkursų komisijų sudėtis, minimalus narių skaičius, atstovaujamos įstaigos ar organizacijos Projektų administravimo taisyklėse nenustatytos.....	27
3.2.2. Komisijų nariai savo nuožiūra gali nepritarti ekspertiniams vertinimams ar pakeisti ekspertinio paraiškų reitingavimo rezultatus. Paraiškų įvertinimo reitingavimas nesusietas su lėšų skyrimu. 29	
3.2.3. Išimtiniais atvejais projektų vertinimą gali atlikti projektų vertinimo komisija, kurios nariams pagal galiojantį teisinį reglamentavimą nekeliama jokie reikalavimai, susiję su jų kompetencija ir nešališkumu.	32

3.2.4. <i>Neužtikrintas ekspertams taikomų kvalifikacinių reikalavimų nuoseklumas</i>	33
3.2.5. <i>Ekspertų teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti taikomas nepakankamai efektyvus mechanizmas</i>	35
4. MOTYVUOTOS IŠVADOS	41
5. PASIŪLYMAI.....	46
PRIEDAI.....	52
1 priedas.....	52
ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI	52
2 priedas.....	56
PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS	56

1. APIMTIS IR METODAI

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) ir Jaunimo reikalų departamente prie SADM (toliau – JRD) korupcijos rizikos analizė žemiau nurodytose veiklos srityse atliekama pirmą kartą. 2018–2019 m. atliekant korupcijos rizikos analizę analizuotos veiklos sritys:

Socialinių programų (biudžetinių įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų įgyvendinamos šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politikai, jaunimo politikai įgyvendinti, socialinei aprėpčiai stiprinti, nevyriausybinų organizacijų ir bendruomenių plėtrai užtikrinti bei socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimui administruoti skirtos socialinės programos) projektų, kurie vykdomi iš valstybės biudžeto asignavimų, finansavimo konkursų organizavimas, projektų paraiškų vertinimas ir atranka, konkursų rezultatų tvirtinimas SADM ir JRD.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: 2018 m. sausio 15 d. raštu Nr. 4-01-375 priimtas sprendimas. Analizuotas 2017–2018 metų laikotarpis, taip pat remtasi 2019 metų duomenimis.

Korupcijos rizikos analizę atliko: Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) Korupcijos prevencijos valdybos Korupcijos rizikos skyriaus vyriausioji specialistė Svetlana Krasilnikova.

Tikslas: antikorporaciniu požiūriu įvertinti SADM ir JRD veiklą ir nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas SADM ir JRD valstybės tarnautojams ir darbuotojams (toliau – darbuotojai) padaryti korporacinio pobūdžio teisės pažeidimus, ir pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, siekiant SADM ir JRD, taip pat kitų projektų konkursų organizavime dalyvaujančių įstaigų veiklos skaidrumo.

Uždaviniai:

1. Nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidų korporacijai pasireikšti.
2. Nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcijos rizika.
3. Išanalizuoti praktinį procedūrų vykdymą ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius.
4. Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas: SADM ir JRD veikla analizuojamose veiklos srityse. Subjektai: SADM ir JRD.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė (Atliekant korupcijos rizikos analizę analizuoti ir vertinti teisės aktai, dokumentai ir informacija, kurie nurodyti 1 priede).
2. Teisės aktų praktinio įgyvendinimo analizė.

3. Interviu metodas (SADM, JRD, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SADM, Neįgaliųjų reikalų departamento prie SADM darbuotojams, projektų konkursų komisijos nariams pateikti klausimai).

4. Viešosios informacijos analizė.

5. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos viešai skelbiama informacija (<http://vtek.lt/paieska/id001/paieska.php>).

Atliekant korupcijos rizikos analizę buvo remtasi šia informacija¹:

1. Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601², 15 punkte nurodytais duomenimis.

2. Teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų veiklos sritis, kuriose atliekama korupcijos rizikos analizė.

3. STT turima, prieinama informacija, susijusia su įstaigų veiklos sritimis, kuriose atliekama korupcijos rizikos analizė.

4. Kita informacija, reikalinga korupcijos rizikos analizei atlikti.

Korupcijos rizikos analizės išvados, padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize, vertinant:

1. Sociologinių tyrimų duomenis („Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016“)³.

2. Galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose veiklos srityse.

3. Darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją.

4. Darbuotojų priežiūros ir kontrolės lygį.

5. Reikalavimus laikytis įprastos darbo tvarkos.

6. Analizuojamose procedūrose dalyvaujančių įstaigų darbuotojų rotacijos lygį.

7. Atliekamos veiklos dokumentavimo reikalavimus.

8. Analizuojamos veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

¹ STT pareigūnų atliekamo išvadų dėl korupcijos pasireiškimo tikimybių vertinimo ir korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto STT direktoriaus 2013 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 2-102, 14 p.

² Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F/KYtUEdEsla>.

³ „Lietuvos korupcijos žemėlapio 2016“ duomenimis:

- 12 proc. apklaustų gyventojų mano, kad SADM yra labai korumpuota įstaiga, 9 proc. apklaustų gyventojų mano, kad JRD yra labai korumpuota įstaiga.
- 41 proc. apklaustų gyventojų mano, kad SADM yra iš dalies korumpuota įstaiga, 22 proc. apklaustų gyventojų mano, kad JRD yra iš dalies korumpuota įstaiga.
- 17 proc. apklaustų gyventojų mano, kad SADM yra visai nekorumpuota įstaiga, 27 proc. apklaustų gyventojų mano, kad JRD yra visai nekorumpuota įstaiga.
- 30 proc. apklaustų gyventojų nežino ar neatsakė dėl korupcijos paplitimo SADM, 42 proc. apklaustų gyventojų nežino ar neatsakė dėl korupcijos paplitimo JRD.

2. KORUPCIJOS RIZIKA DĖL ESAMO FUNKCIJŲ PASKIRSTYMO IR FINANSAVIMO SKYRIMO NEPAKANKAMO NUOSEKLUMO IR APIBRĖŽTUMO

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos nuostatomis, analizuota SADM ir JRD darbuotojų veikla, vykdamas projektų, kurie finansuojami iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, atrankos, vertinimo, projektų vykdymo kontrolės procedūras. Taip pat SADM ir JRD projektų finansavimo konkursų organizavimo procedūrų atlikimas palygintas su kitos konkursus organizuojančios įstaigos – Neįgaliųjų reikalų departamento prie SADM taikoma praktika šioje srityje, įvertintas Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SADM (toliau – SPPD) vaidmuo organizuojant projektų konkursų procedūras.

2017 metais SADM organizavo 22 projektų finansavimo konkursus, o 2018 metais – 16, JRD 2018 metais organizavo – 11 projektų finansavimo konkursų. Iš viso 2017 metais programoms ir projektams *jaunimo politikos srityje* buvo skirta 656 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, 2018 metais – 1 mln. 139 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Kitiems socialinių programų (biudžetinių įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų įgyvendinamai šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politikai, socialinei aprėpčiai stiprinti, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtrai užtikrinti bei socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimui administruoti skirtoms socialinėms programoms) projektams įgyvendinti 2018 metais buvo skirta apie 10 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų.

Projektų administravimo taisyklės, patvirtintos SADM 2007 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. A1-155⁴ (toliau – Projektų administravimo taisyklės), nustato projektams taikomus reikalavimus, taip pat reikalavimus, keliamus potencialiems pareiškėjams bei konkursus organizuojančios, administruojančios įstaigos funkcijas, atliekant projektų atrankos ir vertinimo, valstybės lėšų skyrimo ir projektų vykdymo bei kontrolės procedūras. Šios taisyklės 2018 metais buvo papildytos, siekiant sureguliuoti SPPD vykdomas procedūras ir optimizuoti projektų finansavimo konkursų organizavimą bei vykdymą.

Šiuo metu projektų finansavimo konkursus organizuojančios įstaigos funkcijas atlieka SADM, JRD ir Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM (toliau – NRD), o konkursus administruojančios įstaigos funkcijas – SPPD. SPPD taip pat atlieka ir tam tikras funkcijas projektų

---

⁴ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.91F58CC52438/iuzZyUEQAs>.

vertinimo ir atrankos etape⁵, o konkursus organizuojančios įstaigos kartu su SPPD vykdo nuolatinę projektų ir programų įgyvendinimo stebėseną⁶.

Vadovaujantis SADM 2017 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. A1-244 „Dėl pavedimo Jaunimo reikalų departamentui prie SADM“ ir SADM 2018 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. A1-254 „Dėl pavedimo Jaunimo reikalų departamentui prie SADM“ JRD buvo pavesta įgyvendinti Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo tam tikras priemones⁷.

SADM pažymėjo, kad 2019 metais planuojama peržiūrėti iš esmės visus konkursus, įvertinti jų tikslingumą, priskyrimą SADM veiklos sričiai, galimai, kai kurie konkursai bus sujungti, kai kurių atsisakyta. Taip pat SADM, siekdama optimizuoti konkursų organizavimo procedūras, planuoja peržiūrėti konkursų įgyvendinimo procesus ir procedūras, įvertinti SADM ir pavaldžių įstaigų vykdomų šios srities funkcijų paskirstymą. Planuojama, kad SADM konkursus organizuojančios įstaigos funkcijų nebevykdys, tai yra neorganizuos projektų konkursų. 2019 m. rudenį planuojama paskelbti konkursus 2020 metams, kurie jau būtų vykdomi pagal naująjį modelį. Atsižvelgdami į šias aplinkybes, atlikdami analizę antikorupcinio požiūriu įvertinome šiuo metu taikomas projektų finansavimo konkursų organizavimo ir vykdymo procedūras, funkcijų paskirstymą tarp įstaigų, siekdami nustatyti galimas korupcijos rizikas ir pateikti pasiūlymus dėl naujo SADM rengiamo projektų finansavimo konkursų organizavimo modelio.

⁵ Pvz., vertina paraiškų atitiktį formaliesiems kriterijams, sudaro ekspertų atliktų projektų vertinimų vidurkių suvestinę ir kt.

⁶ Pvz., SADM 2017 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. A1-244 1.10.4 papunktis.

⁷ **2017 m.:**

- ✓ Konkurso būdu remti atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių veiklos projektus, kurie skatintų jaunas žmones tobulėti socialinėje, edukacinėje ir asmeninėje srityse.
- ✓ Konkurso būdu atrinkti ir finansuoti mobiliojo darbo su jaunimu ir (ar) darbo su jaunimu gatvėje programas, siekiant užtikrinti jaunimo miestuose arba jaunimo, gyvenančio kaimiškose vietovėse, atokiame gyvenvietėse, laisvalaikio užimtumą ir socialinę aprėptį.
- ✓ Įgyvendinti programas, skirtas jaunų žmonių narystei jaunimo organizacijose bei organizacijose, vienijančiose kitas jaunimo organizacijas, jaunimo iniciatyvoms finansuoti.
- ✓ Remti užsienio lietuvių, tarp jų ir jaunimo organizacijų veiklą, skirtą lietuvybei, bendruomeniškumui, Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių bendradarbiavimui puoselėti, „Globalios Lietuvos“ sampratai įtvirtinti.
- ✓ Administruoti Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo veiklą Lietuvoje.
- ✓ Administruoti Lietuvos ir Ukrainos jaunimo mainų tarybos veiklą Lietuvoje.
- ✓ Skelbti ir organizuoti konkursus (jų atranką, projektų vertinimo komisijų darbą) jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektams ir programoms atrinkti.
- ✓ Skelbti ir organizuoti konkursus (jų atranką, projektų vertinimo komisijų darbą) organizacijų projektams atrinkti pagal JRD direktoriaus patvirtintus projektų ir programų atrankos konkurso nuostatus, suderintus su SADM.

2018 m. :

- ✓ Konkurso būdu atrinkti ir finansuoti atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių veiklos projektus.
- ✓ Konkurso būdu atrinkti ir finansuoti mobiliojo darbo su jaunimu ir (ar) darbo su jaunimu gatvėje programas, siekiant užtikrinti jaunimo miestuose arba jaunimo, gyvenančio kaimiškose vietovėse, atokiame gyvenvietėse, laisvalaikio užimtumą ir socialinę aprėptį.
- ✓ Konkurso būdu atrinkti ir finansuoti projektus, skirtus jaunų žmonių narystei jaunimo organizacijose bei organizacijose, vienijančiose kitas jaunimo organizacijas, jaunimo iniciatyvas.
- ✓ Administruoti Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo veiklą Lietuvoje.
- ✓ Administruoti Lietuvos ir Ukrainos jaunimo mainų tarybos veiklą Lietuvoje.
- ✓ Vykdyti konkursus organizuojančios įstaigos funkcijas, kaip nustatyta Projektų administravimo taisyklėse.

2.1. Neatskirtos teisinio reglamentavimo nustatymo ir konkursų organizavimo funkcijos.

Pagal Projektų administravimo taisykles projektų finansavimo konkursų nuostatus tvirtina konkursą organizuojanti įstaiga⁸. SADM organizuojamų projektų finansavimo konkursų nuostatai tvirtinami socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu. Iki 2018 metų jaunimo politikos srityje organizuojamų projektų finansavimo konkursų nuostatai buvo tvirtinami socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu. Nuo 2018 metų JRD direktoriaus įsakymu yra tvirtinami projektų finansavimo konkursų, kuriuos organizuoja JRD, nuostatai, kurių projektai su SADM derinami nebuvo, nes Projektų administravimo taisyklėse privalomo derinimo procedūros nenustatytos.

Projektų finansavimo konkursų nuostatai reglamentuoja reikalavimus projektų turiniui, pareiškėjams, vykdytojams ir dalyviams, paraiškų teikimo konkursui tvarką, projektų vertinimo, finansavimo, vykdymo procedūras ir kontrolės atlikimo tvarką. Antikorupciniu požiūriu ypač jautriomis laikomos:

1) nuostatos, kurių nereglamentuoja Projektų administravimo taisyklės⁹, pvz., *konkurso būdu finansuotinos projekto veiklos. Pažymėtina, kad Projektų administravimo taisyklės taip pat patvirtintos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu;*

2) nuostatos, susijusios su reikalavimais pareiškėjams ir vykdytojams, *nes būtent šie kriterijai apibrėžia subjektų, turinčių teisę pretenduoti į finansavimą, ratą, eliminuoja kitus konkursų dalyvius;*

3) nuostatos, suteikiančios tam tikrą pranašumą konkurse dalyvaujantiems subjektams, *pvz., projektų finansavimo prioritetai;*

4) nuostatos, susijusios su galima finansine nauda, *pvz., tinkamos finansuoti išlaidos.*

Projektų finansavimo konkursų nuostatai tvirtinami įstaigos vadovo įsakymu, atitinkamai jų projektų rengimo, derinimo, pakeitimų rengimo inicijavimo ir kitos susijusios procedūros turi būti vykdomos, vadovaujantis įstaigos darbo reglamentu, pvz., SADM pasiūlymus dėl ministro įsakymų projektų rengimo ministrui, viceministrui, ministerijos kancleriui gali pateikti įstaigų prie ministerijos ir ministerijos padalinių vadovai, politinio pasitikėjimo ministro patarėjai, vyriausieji patarėjai¹⁰. Esamas reglamentavimas leidžia šiuos pasiūlymus teikti ir žodžiu, ir raštu, objektyviai neįmanoma nustatyti ir analizuojamuoju laikotarpiu įvertinti tam tikrų projektų finansavimo konkursų nuostatų keitimo priežasčių ir iniciatorių. Nustatyta, kad analizuojamuoju laikotarpiu nebuvo taikoma praktika keisti paminėtas antikorupciniu požiūriu jautrias nuostatas projektų finansavimo konkursų

⁸ Projektų administravimo taisyklių 37 p.

⁹ Projektų administravimo taisyklių 92 p.: „Konkursų nuostatuose gali būti įtvirtintos ir kitos nuostatos, nenustatytos taisyklėse, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos teisės aktams ir taisyklėms. Jeigu yra neatitikimų tarp taisyklių ir konkretaus konkurso nuostatų reikalavimų, vadovaujama konkrečiam konkursui nuostatais“.

¹⁰ SADM darbo reglamento 17 p.

nuostatuose, dažniausiai nuostatų pakeitimai buvo siejami su komisijos sudėties pakeitimais, tam tikrų procedūrų atlikimo detalizavimu (pvz., pasikeitus Projektų administravimo taisyklėms).

Susipažinę su analizuojamuoju laikotarpiu SADM ir JRD organizuotų konkursų nuostatais, išanalizavome paminėtas antikorupciniu požiūriu jautrias nuostatas nuoseklumo ir pagrįstumo aspektais. Nustatėme, kad nuostatuose skiriasi reikalavimai pareiškėjams, kai kuriuose nuostatuose nustatomi papildomi reikalavimai projektų vykdytojams, tuo tarpu kituose nuostatuose šių reikalavimų nėra, tų pačių projektų konkursų nuostatuose skirtingiems laikotarpiais nustatomi skirtingi reikalavimai ir t. t., pvz., konkursų nuostatuose reikalavimai pareiškėjams¹¹ skiriasi, atsižvelgiant į konkurso pobūdį:

<i>Atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2017 metais konkursų nuostatai</i>	<i>Atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatai</i>
<i>Reikalavimai pareiškėjams</i>	
Yra atvirasis jaunimo centras, kurio misija, tikslai ir (ar) veiklos atitinka apraše įtvirtintus principus.	Vykdo veiklą atvirojoje jaunimo erdvėje
Nėra likviduojamas, sudaręs taikos sutarties su kreditoriais, sustabdęs ar apribojęs veiklos.	Nėra likviduojamas, sudaręs taikos sutarties su kreditoriais, sustabdęs ar apribojęs veiklos
Turi lėšų patalpų, skirtų 2018 metais projekto veiklą vykdyti, komunalinėms paslaugoms apmokėti.	-
Užtikrina, kad projektui įgyvendinti iš savivaldybės ar kitų finansavimo šaltinių gaus ne mažiau kaip 5 proc. visos projektui įgyvendinti reikalingos sumos (pateikti tai įrodančius dokumentus).	Toks reikalavimas netaikomas. JRD pažymėjo, kad šitas punktas atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektams neaktualus, nes <u>susijęs su veiklos specifikos atviriesiems jaunimo centrams ir erdvėms taikomais kokybės standartais.</u> <i>Pvz., atvirajame jaunimo centre siūloma, kad su jaunimu dirbtų du darbuotojai, erdvėje – vienas, atvirajam jaunimo centrui yra keliami didesni reikalavimai dėl patalpų. Atsižvelgiant į tai, atvirojo jaunimo centro išlaikymas yra brangesnis, todėl buvo nuspręsta skatinti savivaldybes užtikrinti kofinansavimą per konkursus, susijusius su atviraisiais jaunimo centrais.</i>

Tačiau reikalavimai pareiškėjams skiriasi ir tų pačių konkursų nuostatuose skirtingais laikotarpiais, pvz.:

<i>Mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėje projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatai</i>	<i>Mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėje projektų finansavimo 2019 metais konkurso nuostatai</i>
---	---

¹¹ JRD direktoriaus 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2V-12 91.4) patvirtinti Atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkursų nuostatai ir 2018 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 2V-22 (1.4) patvirtinti Atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatai.

<i>Reikalavimai pareiškėjams</i>	
1. Pareiškėjas yra su jaunimu dirbanti organizacija.	1. Pareiškėjas yra su jaunimu dirbanti organizacija.
2. Pareiškėjas nėra likviduojamas, sudaręs taikos sutartis su kreditoriais, sustabdęs ar apribojęs veiklos.	2. Pareiškėjas nėra likviduojamas, sudaręs taikos sutartis su kreditoriais, sustabdęs ar apribojęs savo veiklos.
-----	3. Pareiškėjas turi darbo su jaunimu patirties (būtina pateikti tai įrodančius dokumentus už 2017–2018 metus, pavyzdžiui, veiklos ataskaitos išrašą, veiklų plano kopiją). <u>Toks reikalavimas iš anksto riboja aplikavimo galimybes naujoms organizacijoms, nors 2018 metais tokio ribojimo nebuvo.</u>

Nuostatus rengusių įstaigų atstovai pažymėjo, kad reikalavimus pareiškėjams nuostatų projekte nustato projekto rengėjas, atsižvelgdamas į galiojančius teisės aktus ir (ar) jų projektus, pvz., jaunimo politikos srityje atsižvelgiama į Jaunimo politikos pagrindų įstatymą, Projektų administravimo taisykles, Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos kokybės aprašą, Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo tvarkos aprašą, Rekomendacijas dėl mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo, Rekomendacijas dėl darbo su jaunimu gatvėje ir kt. Tai rodo pakankamai plačią projektų finansavimo konkursų nuostatų projekto rengėjui suteiktą diskreciją konkursų nuostatų projekte nustatyti net tam tikras antikorupciniu požiūriu jautrias nuostatas savo nuožiūra: apribojimus, sąlygas, kriterijus ir t. t.

Kita vertus, nuostatų projektus rengia tam tikros srities specialistai, išmanantys tam tikrą veiklos sritį, atsižvelgdami į gana platų reglamentavimą, o diskrecijos mažinimas tokiais atvejais įgyvendinamas atliekant teisės akto projekto derinimo procedūras ir atskiriant funkcijas. Nustatyta, kad JRD 2018 metais rengiant ir derinant konkursų nuostatų projektus praktiškai dalyvavo keli JRD darbuotojai, o nuostatų projektai nebuvo derinami net su SADM. Atsižvelgdami į mažą JRD darbuotojų skaičių ir JRD atliekamų funkcijų pobūdį: JRD darbuotojai tiesiogiai bendrauja su potencialiais pareiškėjais, atlikdami savo funkcijas (pvz., per mokymus ir pan.), tai laikytina korupcijos rizikos veiksniu, nes dėl konkursų nuostatų rengimo procedūrose galima korupcijos rizika dėl teisinio reglamentavimo ir konkurso organizavimo funkcijų neatskyrimo.

Atkreipėme dėmesį, kad kai kurių konkursų nuostatuose kaip finansuojamos veiklos nustatomas laisvalaikio ir pramoginio pobūdžio renginių organizavimas¹², taip pat mokymų

¹² Pvz., Vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinų organizacijų veiklos rėmimo 2018 metais projektų atrankos konkurso nuostatų, patvirtintų SADM 2018 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. A1-84, 9.8 p. „vyresnio amžiaus žmonių

organizavimas¹³, kuris dažniausiai vykdomas samdant lektorius. Neneigdami galimos šių renginių atnešamos naudos tam tikroms socialinėms grupėms, pažymime, kad neretai reikalavimai ir (ar) ribojimai šias veiklas įgyvendinti konkursų nuostatuose nedetalizuojami. Todėl manome, kad galimi atvejai, kai valstybės biudžeto lėšomis buvo ar bus finansuojamos nuo tikrų tam tikros priemonės tikslų ganėtinai nutolusios veiklos, kurios formaliai atitiks konkursų nuostatų reikalavimus.

Valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitoje „Teisėkūros procesas“¹⁴ yra atkreipusi dėmesį į teisėkūros proceso nepakankamą skaidrumą, atvirumą visuomenei, įstatymų keitimą skubos tvarka. Šie aspektai taip pat sudaro sąlygas neoficialiam, užslėptam lobizmui pasireikšti. Manome, kad antikorpuciniu požiūriu jautriomis laikytinos ne tik įstatymų, bet ir ministerijų ir įstaigų prie ministerijų¹⁵ rengiamų teisės aktų derinimo bei vėlesnio keitimo procedūros, kurių metu, atsižvelgiant į mažą į teisėkūros procesą įtrauktų asmenų ratą, interesų grupių įtaka teisiniam reglamentavimui gali būti didelė ir nepakankamai skaidri.

Manome, kad teisinio reglamentavimo nustatymo (konkursų nuostatų rengimo ir tvirtinimo) ir tiesioginio konkursų organizavimo funkcijų atskyrimas, taip pat privalomas konkurso nuostatų projektų derinimas padėtų išvengti situacijų, kai konkursų nuostatai galėtų būti rengiami ar tikslinami pritaikant juos konkrečioms galimiems pareiškėjams ir (ar) eliminuojant tam tikrus galimus potencialius konkurso dalyvius.

PASIŪLYMAI SADM:

1. Siekiant užtikrinti funkcijų atskyrimo principo įgyvendinimą, siūlytina nustatyti, kad rengti ir tvirtinti konkursų nuostatus turėtų ne konkursą organizuojanti įstaiga. Siūlytina atskirti teisinio reglamentavimo (projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo), konkursų organizavimo ir konkursų administravimo funkcijas, pavesti jas atlikti skirtingoms įstaigoms, pvz., SADM planuojant perduoti visų konkursų organizavimą vykdyti pavaldžioms įstaigoms, pačių konkursų nuostatus galėtų rengti ir tvirtinti SADM.

2. Apsvarstyti laisvalaikio ir pramoginio pobūdžio renginių organizavimo, mokymų organizavimo projekto įgyvendinimo metu finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tikslingumą,

---

įsitraukimo į aktyvų visuomeninį gyvenimą per kultūrinius renginius“, Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo 2019 metais projektų atrankos konkurso nuostatų, patvirtintų NRD prie SADM direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-33,11.4.p. „aktyvaus poilsio renginių neįgaliesiems organizavimas ir dalyvavimas kitų organizuojamuose aktyvaus poilsio renginiuose“ ir kt.

¹³ Pz., JRD 2018 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. 2V-134 (1.4) patvirtintų Jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų akreditavimo ir jaunimo savanoriškos tarnybos programų finansavimo savivaldybėse 2018–2019 metais konkurso nuostatų 7.4 p.; SADM 2018 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. A1-43 patvirtintų Nevyriausybiinių organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, veiklos projektų atrankos konkurso 2018 metais nuostatų 9.4 p. „<...> **ir kiti renginiai**“.

¹⁴ Prieiga internete: http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

¹⁵ Kuriems netaikomos LRV darbo reglamento nuostatos ir kurie dažnai priimami įstaigoje be išorinio derinimo, tai yra neteikiant juos derinti suinteresuotoms institucijoms ir neskelbiant jų Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

taip pat konkursų nuostatuose nustatyti papildomus reikalavimus ir (ar) ribojimus, konkrečius įgyvendinimo rodiklius, siekiant užtikrinti šių veiklų atitiktį valstybės finansuojamų priemonių tikslams.

2.2. Nereglamentuotos finansavimo prioritetų nustatymo procedūros, pažymėtinas kai kurių finansavimo prioritetų nepakankamas pagrindimas, konkursų nuostatų formuluočių dviprasmiškumas.

Konkursų nuostatų rengimo ir tvirtinimo procedūra glaudžiai susijusi su finansavimo prioritetų išskyrimu ir nustatymu. Projektų administravimo taisyklėse nustatyta, kad projektų finansavimo konkursų nuostatuose gali būti numatomi pareiškėjams, projektams ar tam tikroms projektų veikloms teikiami finansavimo prioritetai (pvz., finansavimo prioritetas gali būti skiriamas pareiškėjams, kartu su paraiška pateikusiems veiklos ir finansinio audito ataskaitą). Už atitiktį finansavimo prioritetams vertinant projektus skiriami papildomi balai. Atitinkamai pareiškėjai, kurių paraiškos atitinka tam tikrus nuostatuose nustatytus finansavimo prioritetus, įgauna tam tikrą pranašumą konkurso metu.

Susipažinus su analizuojamuoju laikotarpiu rengtais projektų konkursų nuostatais, pažymėtina nepakankama nuostatų kokybė teisiniu, o ypač antikorpuciniu požiūriu. Pvz., analizuojant finansavimo prioritetų reglamentavimą, nustatyta, kad:

1) Finansavimo prioritetai formuluojami dviprasmiškai, neaiškiai, dėl to projektų vertinimo metu gali būti taikomi skirtingai¹⁶, pvz., *Užsienio lietuvių jaunimo organizacijų veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso* nuostatuose nustatytas toks finansavimo prioritetas: „*pareiškėjas stiprina užsienio lietuvių jaunimo ir Lietuvos jaunimo organizacijų bendradarbiavimą*“, tačiau nepabrėžta, kokiais būdais ši pareiškėjo veikla turi pasireikšti ir kiek aktyviai, todėl konkurso metu galėjo būti suteiktas pranašumas tam tikriems konkretiems pareiškėjams subjektyviai pritaikius šį finansavimo prioritetą. *Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, veiklos projektų atrankos konkurso 2018 metais nuostatu* nustatyta, kad finansavimo prioritetai teikiami projektams, kurių pareiškėjai „*ugdo santykių šeimoje kultūrą ir atsakomybę, formuoja tėvystės įgūdžius, skatina šeimų telkimąsi ir savitarpio pagalbą*“, tad vertinant paraiškas galimas skirtingas taikymas, nes neaišku, ar papildomi balai turi būti skiriami tik tiems pareiškėjams, kurie vykdo vieną iš šių 3 pirmiau paminėtų veiklų, ar tik vykdančiams visas 3 šias veiklas. Kitas to paties konkurso finansavimo prioritetas – „*vykdo švietėjišką veiklą,*

¹⁶ SADM pažymėjo, kad projektų finansavimo konkursų nuostatų projektų antikorpucinių vertinimų neatliko, nes Konkursų nuostatai neatitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. 1 d. nustatytų kriterijų, tačiau teisinis reglamentavimas, susijęs su bet kokios formos išmokomis iš valstybės biudžeto, atitinka KPI 8 str. 1 d. 3 p.

didinančią šeimos savivertę ir stiprinančią jos vertę visuomenėje <...>“ aplamai niekaip nepamatuojamas ir todėl gali būti labai subjektyviai vertinamas.

Mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėje projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatuose nustatytas toks finansavimo prioritetas: „pareiškėjas vykdo darbą su jaunimu gatvėje arba mobilųjį darbą su jaunimu daugiau nei 1 (vienus) metus *ir turi tam reikalingus išteklius* (būtina pateikti tai įrodančius dokumentus, pavyzdžiui, veiklos ataskaitą, finansavimo sutartį ir pan.) Kokių išteklių reikia turėti, norint gauti papildomus balus, kiek jų turi būti, tiksliai neapibrėžta, todėl galimos subjektyvios interpretacijos dėl tam tikrų pareiškėjų.

2) Neužtikrintas tiems patiems konkursams skirtingais metais taikomų finansavimo prioritetų nuoseklumas, pastovumas.

Pvz., vienas iš finansavimo prioritetų, nustatytų Atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatuose, yra pareiškėjo vykdomas jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugų prieinamumo centre užtikrinimas, pateikiant sutartį su Lietuvos jaunimo organizacijų taryba dėl šių paslaugų teikimo. JRD nurodė, kad 2017–2018 m. jaunimo informavimo ir konsultavimo taškų bei centrų Lietuvoje pradėjo mažėti, o poreikis – augti. Iš viso 2018 m. pradžioje veikė 30 jaunimo informavimo ir konsultavimo taškų. Esant tokiai situacijai bei atsižvelgiant į Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos 2017–2019 metų veiksmų plano rodiklį Nr. P-5-1-1 „Savivaldybių, kuriose veikia jaunimo informavimo ir konsultavimo taškai, skaičius“, nustatantį, jog 2017 m. Lietuvoje turi veikti 35 jaunimo informavimo ir konsultavimo taškai, 2018 m. – 37, 2019 m. – 40¹, nuspręsta skatinti atvirosius jaunimo centrus veikti šia kryptimi. Tačiau šio finansavimo prioriteto konkurso 2019 metams nuostatuose jau nėra¹⁷, nors poreikis skatinti atvirosius jaunimo centrus vykdyti informavimo ir konsultavimo veiklą aktualus ir 2019 metais.

3) Iš anksto ribojamos galimybės tam tikriems pareiškėjams gauti papildomus balus, nes keliami tam tikri reikalavimai, susiję su turima tam tikros nustatytos trukmės patirtimi atitinkamoje veiklos srityje, nors kituose konkursų nuostatuose turimos patirties trukmė nenustatoma.

Mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėje projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatuose nustatytas finansavimo prioritetas: „Pareiškėjas vykdo darbą su jaunimu gatvėje arba mobilųjį darbą su jaunimu daugiau nei 1 (vienus) metus <...>. Tuo tarpu *Atvirųjų jaunimo centrų veiklos programų finansavimo 2018–2019 metais konkurso* nuostatuose nustatytas finansavimo prioritetas: „Pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos teritorijoje veikianti nevyriausybinė organizacija, vykdanči veiklą darbo su jaunimu srityje“ (minimali veiklos trukmė nenustatyta).

¹⁷ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e7af71f0c89411e8bf37fd1541d65f38>.

Atvirųjų jaunimo centrų veiklos finansavimo 2018 metais konkurso nuostatuose nustatytas ne trumpesnės nei 1 metų darbo su jaunimu patirties reikalavimas nevyriausybinėms organizacijoms.

Jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų akreditavimo ir jaunimo savanoriškos tarnybos programų finansavimo savivaldybėse 2018–2019 metais konkurso nuostatuose nustatytas finansavimo prioritetas: „Pareiškėjas turi ne mažiau kaip 5 metų patirtį dirbant su savanoriais“.

4) Finansavimo prioritetai ne visada pakankamai pagrįsti.

Pvz., *Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais konkurso* nuostatuose nustatytas finansavimo prioritetas: „Pareiškėjai per 2017 metus pritraukė 2 naujas jaunimo organizacijas (būtina pateikti dokumentus, nurodytus nuostatų 24.4 p.). Svarstyтина, kodėl papildomi balai galėtų būti skiriami tik tiems pareiškėjams, kurie būtent tik per 2017 metus pritraukė tiksliai 2 naujas jaunimo organizacijas.

5) Taikoma skirtinga praktika nustatant finansavimo prioritetus, nors projektu finansuojamos veiklos formos iš esmės sutampa.

Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo lėšomis 2018 metais finansuojamų projektų konkurso nuostatuose finansavimo prioritetas, už kurį vertinant projektą skiriami papildomi balai, teikiamas pareiškėjams, kurie projekto veiklomis skatina šiuolaikinių technologijų naudojimą ar plėtojimą. Tuo tarpu *Lietuvos ir Ukrainos jaunimo mainų tarybos lėšomis 2018 metais finansuojamų projektų konkurso* nuostatuose finansavimo prioritetai nenustatyti. Pažymėtina, kad finansuojamos veiklos formos abiejuose nuostatuose iš esmės sutampa¹⁸.

SADM paaiškino, kad finansavimo prioritetai konkursų nuostatuose buvo nustatomi, įsivertinus esamą situaciją tam tikroje (pvz., jaunimo politikos) srityje, nustačius turimas ir norimas spręsti problemas, LRV ir nacionalines jaunimo politikos programoje išsikeltus uždavinius, taip pat konsultuojantis su asociacijomis.

JRD informavo, kad finansavimo prioritetus siūlo nuostatus rengiantis asmuo, atsižvelgdamas į esamą situaciją, atsiradusį poreikį dėl veiklos kokybės gerinimo, ir kryptingai siekdamas kokybinių ir (ar) kiekybinių rodiklių, patvirtintų strateginiuose planavimo dokumentuose: Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 metų plėtros programos 2017-2019 metų veiksmų plane, Socialinių paslaugų ir integracijos plėtros 2018-2020 programoje, Jaunimo reikalų departamento prie SADM veiklos plane¹⁹.

¹⁸ Jaunimo mainai, mokymai, seminarai, susitikimai, konferencijos, diskusijos, pažintiniai vizitai, informaciniai projektai.

Nors Projektų administravimo taisyklių 4 ir 5 punktai nenumato prioritetų derinimo procedūrų, JRD organizuojamų konkursų metu rengiant konkurso nuostatus finansavimo prioritetai buvo derinami su SADM el. paštu, tačiau atsižvelgti į SADM teiktas pastabas JRD pareigos neturi, tad ne visais atvejais buvo atsižvelgiama.

Dabar taikoma prioritetų nustatymo procedūra antikorupciniu požiūriu vertintina neigiamai, nes:

- Nuostatų projektų rengėjams suteikta per plati diskrecijos teisė, atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, esamos situacijos įvertinimą ir galimus pokyčius, nuostatų projekte savo nuožiūra nustatyti tam tikrus finansavimo prioritetus, kurių pagal galiojantį reglamentavimą jie neprivalo suderinti su SADM.

- Nuostatų rengėjai gali būti asmenys, kurie, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, tiesiogiai bendrauja su potencialiais pareiškėjais – neužtikrinamas funkcijų atskyrimas, susidaro galimybė „projektuoti“ konkurso rezultatus, nuostatuose nustatant tam tikrą pranašumą konkretiems pareiškėjams.

Dviprasmiškai formuluojamų, nepakankamai pagrįstų finansavimo prioritetų nustatymas, taip pat skirtinga, ne visada nuosekli jų nustatymo praktika SADM ir JRD laikytina korupcijos rizikos veiksnium. Atsižvelgiant į tai, kad projektų finansavimo konkursų nuostatus rengia konkursus organizuojančios įstaigos, vertintina, kad konkursų nuostatų rengimo etape egzistuoja korupcijos rizika: projektų finansavimo konkursų nuostatuose esantys reikalavimai ir kriterijai gali būti iš anksto formuluojami (pritaikomi) konkretiems pareiškėjams, iš anksto užprogramuojant pranašumą tam tikrų pareiškėjų teikiamiems projektams.

PASIŪLYMAI SADM:

1. Sistemiškai SADM lygmeniu nustatyti ir tvirtinti tam tikro laikotarpio projektų finansavimo prioritetus, kurie negalėtų būti keičiami konkursų nuostatuose:

1.1. Pagal sritis (šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politiką, jaunimo politiką įgyvendinti, socialinę aprėptį stiprinti, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtrą užtikrinti bei socialinės apsaugos ir darbo politiką įgyvendinti) arba pagal priemones patvirtinti tam tikrus aiškiai apibrėžtus finansavimo prioritetus tam tikram laikotarpiui.

1.2. Projektų administravimo taisyklėse aiškiai nustatyti finansavimo prioritetų parinkimo, nustatymo ir derinimo procedūras (susijusias su strateginiais dokumentais ar pan.), užtikrinant prioritetinių sričių nustatymo nuoseklumą²⁰.

²⁰ Kaip gerąją praktiką galima paminėti Projektų administravimo ir finansavimo taisykles²⁰, reglamentuojančias ES struktūrinių fondų lėšų administravimą, kuriose nustatytas antikorupciniu požiūriu teigiamai vertintinas prioritetų nustatymo mechanizmas, kuris galėtų būti bent iš dalies pritaikytas skirstant valstybės biudžeto lėšas atskiriems

2. Atlikti projektų finansavimo konkursų nuostatų projektų antikorupcinius vertinimus, atkreipti dėmesį į galimas projektų spragas ir dviprasmiškas nuostatas, dėl kurių projektų finansavimo konkursų nuostatai galėtų būti aiškinami ar taikomi skirtingai konkurso metu vertinant pateiktas paraiškas.

2.3. Nesukurtas mechanizmas, kuris užtikrintų pakartotinio ar dvigubo to paties projekto ar atskirų jo veiklų finansavimo galimybes užkardymą

Susipažinus su analizuojamuoju laikotarpiu vykusių projektų konkursų nuostatais, nustatyta, jog kai kuriuose nuostatuose nurodyta, kad konkursui negali būti teikiama paraiška finansuoti programą, kuri jau yra arba buvo finansuota dalyvaujant kituose SADM, JRD, SADM pavaldžių įstaigų ar viešosios įstaigos Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros (toliau – JTBA) projektų finansavimo konkursuose²¹.

Analizuodami šios nuostatos praktinį įgyvendinimą, nustatėme, kad neegzistuoja informacinės sistemos, leidžiančios palyginti teiktų paraiškų turinį, pavadinimą, teikėją, todėl pareiškėjas tiesiog pasirašo deklaracijoje, taip patvirtindamas, kad jo teikiama paraiška ši reikalavimą atitinka. Projektų finansavimo taisyklėse neįtvirtintas reikalavimas formaliųjų kriterijų atitikties vertinimo metu administruojančiai įstaigai patikrinti, ar tokio pat turinio projektas yra ar buvo finansuotas. SPPD pažymėjo, kad per formaliųjų kriterijų vertinimui skirtą laikotarpį tai padaryti būtų sudėtinga, nes realiai techninių galimybių ir žmogiškųjų išteklių tokiai patikrai atlikti šiuo metu nėra.

Pažymėtina, kad ir ekspertai, atlikdami pateiktų paraiškų vertinimą, neprivalo išanalizuoti, ar panašaus turinio projektas yra ar jau buvo finansuotas net ir tais atvejais, jei šis reikalavimas nustatytas konkurso nuostatuose. Atitiktis šiam reikalavimui *grindžiama tik pareiškėjo deklaratyviu patvirtinimu, kurio niekas netikrina*. SPPD pažymėjo, kad projekto atitiktį šiam kriterijui galėtų patikrinti tik pagal konkrečias priemones, vertindami projektų atitiktį formaliesiems kriterijams.

Atkreiptinas dėmesys, kad kai kurios veiklos, dėl kurių skelbiami finansavimo konkursai, iš esmės yra nuolatinio (tęstinio) pobūdžio, pvz., Statinių pritaikymo neįgaliesiems priežiūros projektų atrankos konkursai. Kiti konkursai neturi veiklų tęstinio pobūdžio, o kaip tik atvirkščiai skatinamas pareiškėjų kūrybingumas atliekant tam tikrą veiklą, siekiama vengti tų pačių veiklų

---

projektams: <...> Kai projektai atrankami projektų konkurso būdu, pagal kiekvieną veiksmų programos priemonę taip pat turi būti patvirtinti *prioritetiniai projektų atrankos kriterijai*, kuriuos tvirtina Stebėsenos komitetas. Ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše gali detalizuoti reikalavimus, susijusius su projektu atitiktimi <...> Stebėsenos komiteto patvirtintiems specialiesiems ir *prioritetiniams projektų atrankos kriterijams*. Šiais detalizuotais reikalavimais patikslinamas atitinkamų bendrųjų reikalavimų ir projektų atrankos kriterijų taikymas. *Ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše negali nustatyti naujų projektų atrankos kriterijų, kurie nėra patvirtinti Stebėsenos komiteto, ir naujų bendrųjų reikalavimų*²⁰.

²¹ JRD rengtuose ir patvirtintuose konkursų nuostatuose, SADM patvirtintuose nuostatuose tokio reikalavimo nėra.

įgyvendinimo, pvz., Atvirųjų jaunimo centrų veiklos finansavimo konkursai. Atitinkamai vertiname, kad iš esmės pakartotinio vienodo turinio projektų finansavimo rizika gali būti aktuali tik tiems konkursams, kurių metu finansuojamos ne nuolatinio pobūdžio veiklos.

Tačiau būtina pažymėti ir dvigubo tų pačių veiklų finansavimo riziką, kuri šiuo metu egzistuoja dėl visų projektų. Dvigubo finansavimo galimybės užkardymas ypač pabrėžiamas ES struktūrinių fondų lėšų administravimo procedūroje. Tuo tarpu skirstant valstybės biudžeto lėšas socialinių programų projektams toks reikalavimas arba netaikomas, arba taikomas tik formaliai, neužtikrinant jo įgyvendinimo kontrolės. SPPD, kaip konkursus administruojanti įstaiga, ateityje galėtų vertinti dvigubo finansavimo riziką projekto įgyvendinimo metu, bet šiam darbui efektyviai atlikti šiuo metu kuriamoje IS būtina numatyti papildomą posistemę, kurioje projektų vykdytojai privalėtų įkelti išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijas, įrašyti apskaitos dokumentų duomenis, kuriuos būtų galima sugretinti. Šie veiksmai, nesant informacinių sistemų integracijos, galėtų būti atliekami pagal SPPD administruojamas priemones (be kitų SADM, JRD, SADM pavaldžių įstaigų ar JTBA projektų).

Atsižvelgdami į šias aplinkybes, vertiname, jog egzistuoja rizika, kad valstybės biudžeto lėšomis galėjo būti ar bus pakartotinai ar dvigubai finansuojami tam tikri projektai ar jų identiškos veiklos.

PASIŪLYMAS SADM:

1. Apsvarstyti pakartotinio ir dvigubo tų pačių projektų finansavimo rizikos valstybės biudžeto lėšomis valdymo galimybes ir įdiegti šios rizikos kontrolės įgyvendinimo mechanizmą (kokiems konkursams ši rizika aktuali, koinformacinės ir kokiu būdu turėtų įvertinti ir t. t.).

2.4. Nesant vienodos politikos organizacijų rėmimo srityje taikoma skirtinga valstybės biudžeto lėšų skirstymo praktika vykdant konkursus.

Dabartinės projektų atrankos procedūros nukreiptos į geriausias paraiškas pateikusių pareiškėjų finansavimą. Manome, kad preciziškai taikant galiojančias konkursams pateiktų paraiškų vertinimo ir lėšų skyrimo procedūras, finansavimas turi būti skiriamas, atsižvelgiant į ekspertų vertinimo suvestinėje pateiktus duomenis ir turimas finansines galimybes. Tai reiškia, kad *lėšos turi būti skiriamos tik suvestinėje esantiems pirmiems keliems ar keliolikai pareiškėjų*, apskaičiavus pagrįstai prašomų lėšų sumą, kuri negali viršyti bendros tai priemonei skirtų valstybės biudžeto lėšų sumos. Tam tikrų konkursų metu šio atrankos principo taikymas vertintinas kaip aiškus ir tinkamas, pvz., nustatant geriausias pareiškėjus, galėsiančius teikti konsultacinę pagalbą telefonu pozityvios tėvystės klausimais tėvams, įtėviams, globėjams ir rūpintojams, ir panašių konkursų, kurių metu siekiama atrinkti geriausiai sugebėsią teikti tam tikras paslaugas pareiškėjus. Per kai kuriuos

konkursus (pvz., neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektų konkursai, jaunimo organizacijų veiklos rėmimo konkursai ir pan.) pritaikius šį projektų atrankos principą be valstybės palaikymo gali likti ir tam tikroms socialiai pažeidžiamoms visuomenėms grupėms atstovaujanti organizacijos, todėl tai turėtų būti vertinama ne tik korupcijos prevencijos požiūriu, bet ir plačiau. Siūlome SADM, kaip politiką šioje srityje formuojančiai ministerijai, įvertinti kitokio modelio taikymo galimybę organizuojant ir vykdant projektų konkursus minėtais atvejais.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu konkursų komisijos savo nuožiūra priimama sprendimus skirti tam tikrą konkrečią valstybės biudžeto lėšų sumą pareiškėjams, kai visų pareiškėjų pagrįstai prašomų lėšų suma viršija tam tikrai priemonei skirtų valstybės biudžeto lėšų sumą, nes neregamentuota tokių sprendimų priėmimo tvarka. Pažymėtina, kad ekspertų atliktas paraiškų reitingavimas²² nėra susijęs su prašomos konkrečios sumos skyrimu ir jos mažinimu. Komisijos kiekvieno konkurso metu nusprendžia pačios, ar mažesnėmis sumomis remti visas paraiškas pateikusias organizacijas, ar skirti didesnes biudžeto lėšų sumas tik geriausias paraiškas pateikusioms organizacijoms.

Šios aplinkybės sietinos su galima korupcijos rizika, nes rodo nepakankamai aiškia ir pagrįsta priimamų sprendimų priėmimo procedūrą ir plačią konkursų komisijos nariams suteiktą diskreciją skirstant finansavimą veikti savo nuožiūra. Šios rizikos valdymas ir galimų konkrečių ją mažinančių priemonių įdiegimas ir taikymas, visų pirma, priklauso nuo bendros SADM politikos skirstant valstybės biudžeto lėšas socialinėms programoms (projektams) įgyvendinti.

SADM nusprendus užtikrinti nuolatinį tam tikrų visuomeninių organizacijų palaikymą valstybės biudžeto lėšomis, būtina keisti projektų konkursų organizavimo tvarką. Manome, kad konkursų organizavimas ir vykdymas tokiais atvejais turi būti aiškiai reglamentuotas, numatant komisijos priimamo sprendimo skirti tam tikrą konkrečią sumą pareiškėjui (kai skirti visos pagrįstai prašomos sumos finansinių galimybių nėra), atsižvelgiant į projektų vertinimo suvestinėje ekspertų pateiktų paraiškų reitingavimo, priėmimo tvarką ir procedūras, aiškiai apibrėžiant komisijos kompetenciją tokiais atvejais. Pvz., tokiais atvejais finansavimas galėtų būti skiriamas visiems ekspertų vertinimu finansuotiems projektams (projektams, surinkusiems ne mažiau kaip minimalų konkursų nuostatuose nustatytą balų skaičių), tačiau proporcingai mažinant pagrįstai prašomą lėšų sumų vidurkį, atsižvelgiant į reitingavimo rezultatus, siekiant, kad blogiausiai įvertintai paraiškai prašoma lėšų suma būtų sumažinta daugiausia, pvz., nuostatuose nustatyta maksimali paraiškos įvertinimo balais suma sudarytų 100 proc., ekspertų paraiškos įvertinimo balų vidurkis – atitinkama procentinė išraiška ir (ar) pritaikius tam tikrus mažinimo koeficientus.

---

²² Detaliau analizuojama 3.2 skirsnyje.

PASIŪLYMAI SADM:

1. Įvertinti projektų konkursų organizavimo procedūrų pakeitimo būtinybę, atsižvelgiant į bendrąją visuomeninių organizacijų rėmimo valstybės biudžeto lėšomis politiką, atitinkamai tikslinti teisinį reglamentavimą²³. Bet kuriuo atveju turi būti ypač apsvarstomos ir įvertinamos konkursų nuostatuose nustatomos didžiausių ir mažiausių vienam projektui skirtinų lėšų sumos ir jų intervalas, atsižvelgiant į tikėtiną paraiškų skaičių ir turimas finansines galimybes.

2. Reglamentuoti konkurso komisijos sprendimo dėl lėšų mažinimo priėmimo procedūras, kai visų pareiškėjų pagrįstai prašomų lėšų suma viršija tam tikrai priemonei skirtų valstybės biudžeto lėšų sumą. Susieti paraiškų reitingavimo rezultatus su prašomos konkrečios sumos skyrimu ir (ar) jos mažinimu.

3. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PROJEKTŲ VERTINIMO PROCEDŪRAS

Vertinant projektus vadovaujamosi Projektų administravimo taisyklėmis ir konkursų nuostatais, šį procesą galima išskirti į 3 pagrindinius etapus:

1) *Paraiškų atitikties Projektų administravimo taisyklėse nustatytiems formaliesiems kriterijams įvertinimo*, kurį atlieka SPPD, o išimtiniais atvejais – projektų vertinimo komisijos sekretorius.

2) *Projektų turinio vertinimo*, kurį atlieka ekspertai, o išimtiniais atvejais – projektų vertinimo komisija.

3) *Lėšų planavimo vertinimo*, kurį atlieka ekspertai, o išimtiniais atvejais – projektų vertinimo komisija.

Antikorupciniu požiūriu išanalizavę šiuos projektų vertinimo etapus ir minėtų subjektų atliekamas funkcijas, kai kuriuose etapuose nustatėme korupcijos rizikos veiksnius.

3.1. Išanalizavus paraiškų teikimo ir jų atitikties formaliesiems kriterijams vertinimo procedūras, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:

3.1.1. *Nevykdomas kryptingas konkursų organizavimo planavimas. Paraiškų teikimo konkursui terminai nustatomi skirtingai.*

Atliekant analizę nustatyta, kad pagal galiojančią teisinį reglamentavimą konkursus organizuojančios įstaigos neprivalo metų pradžioje sudaryti ir viešai paskelbti konkursų organizavimo plano (pvz., su preliminariais priemonių tikslais, siektiniais rezultatais, sumomis ir

---

²³ Šios išvados 19 psl. aprašytos siūlomos taikyti atrankos procedūros.

pan.). Manytina, kad tokio plano parengimas padėtų žinoti preliminarų būsimų pareiškėjų skaičių, atitinkamai pagerėtų lėšų poreikio planavimas, o pareiškėjai, ketinantys dalyvauti keliuose konkursuose, galėtų įsivertinti prioritetus, suplanuoti reikiamus personalo, administracinius ir kitus išteklius.

Konkursą organizuojanti įstaiga (SADM, JRD) savo interneto svetainėje skelbia kvietimą teikti paraiškas, nurodydama jų pateikimo terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip vienas mėnuo nuo kvietimo teikti projektus paskelbimo dienos²⁴. Atliekant analizę, nustatyta, kad kai kuriuose projektų konkursų nuostatuose nustatomi trumpesni paraiškų pateikimo terminai²⁵ nei Projektų administravimo taisyklėse, dėl to neproporcingai sutrumpinamas laikas kokybiškoms paraiškoms parengti, tai vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys, ribojantis galimų pareiškėjų dalyvavimą konkurse.

Atkreiptinas dėmesys, kad kai kuriuose projektų konkursų nuostatuose paraiškos pateikimo terminai formuluojami šiek tiek kitaip nei Projektų administravimo taisyklėse, pvz., Atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkursų nuostatų 34 p. nustatytas kitas termino pradžios skaičiavimo momentas – 1 mėnuo nuo šių nuostatų paskelbimo Teisės aktų registre (TAR). JRD pažymėjo, kad toks reglamentavimas, jų nuomone, nepalieka interpretavimo galimybių skaičiuojant terminus. Tuo tarpu kvietimo paskelbimo interneto svetainėje terminas nėra reglamentuotas, tad šiuo atveju dėl darbuotojo ligos, komandiruotės ar kitų aplinkybių kvietimas galėtų pasirodyti ir ne tą pačią dieną.

Kita vertus, potencialūs pareiškėjai, susipažinę su Projektų administravimo taisyklių nuostatomis, pirmiausia gali stebėti konkursą organizuojančios įstaigos interneto svetainėje skelbiamus skelbimus, bet ne TAR. Be to, kadangi terminas paskelbti kvietimą nereglamentuotas, galima rizika, kad tokiais atvejais paraiškos teikimo terminas kai kuriems potencialiems pareiškėjams sutrumpėtų ir kai kurie pareiškėjai fiziškai galėtų nespėti pateikti paraiškų laiku.

Pažymėtina, kad SADM audito ataskaitoje²⁶ pažymėtas dar vienas trūkumas, susijęs su procedūriniais konkursų organizavimo pažeidimais. SADM įgyvendinant priemonę „Finansuoti konkurso būdu atrinktus nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo veiklos projektus“ nebuvo vykdomas reikalavimas dėl konkurso biudžeto išorės vartotojams paskelbimo. Konkurso skelbime pateikta nuoroda į oficialų teisės aktą,

---

²⁴ Projektų administravimo taisyklių 3.1 papunktis.

²⁵ Pvz., SADM 2018-05-04 įsakymas Nr. A1-213 „Dėl Nevyriausybinės organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2017 metais atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo komisijos sudarymo“.

²⁶ Priemonės „Finansuoti konkurso būdu atrinktus nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo veiklos projektus“ ribotos apimties neplaninio veiklos vidaus audito 2018 m. rugsėjo 1 d. ataskaita Nr. A7-17.

kuriame nurodytos priemonei skirtos lėšos – 900,00 tūkst. eurų. Tolesni veiksmai dėl priemonės išskaidymo į du konkursus ir biudžeto perskirstymo buvo suvėluoti, t. y. atlikti po konkurso paskelbimo dienos. Šiuo atveju turėjo būti sustabdomos konkurso procedūros²⁷. Atitinkamai neužtikrintas Viešojo administravimo įstatyme nustatyto skaidrumo principo laikymasis.

Siekiant išvengti minėtų rizikų, Projektų administravimo taisyklėse būtina nustatyti terminą, per kurį skelbimas teikti paraiškas turi būti paskelbtas konkursą organizuojančios įstaigos interneto svetainėje, skaičiuojant nuo konkurso nuostatų paskelbimo TAR dienos. Taip pat Projektų administravimo taisyklėse nustatyti konkursų sustabdymo atvejus (pvz., vienas tokių atvejų – priemonės išskaidymas į kelis konkursus ir pan.).

PASIŪLYMAI SADM:

1. Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1.1. Nustatyti kvietimo teikti paraiškas paskelbimo konkursą organizuojančios įstaigos interneto svetainėje terminą, skaičiuojant nuo konkurso nuostatų paskelbimo TAR dienos.

1.2. Nustatyti konkursų sustabdymo atvejus (pvz., vienas tokių atvejų – priemonės išskaidymas į kelis konkursus ir pan.).

PASIŪLYMAS KONKURSUS ORGANIZUOJANČIOMS ĮSTAIGOMS:

1. Konkursų organizavimo biudžetiniams metams ciklo pradžioje sukurti ir įstaigos interneto svetainėje skelbti būsimų konkursų planą su preliminariais priemonių tikslais, siektiniais rezultatais, sumomis ir pan.

3.1.2. SADM neužtikrinamas tinkamas gaunamų paraiškų administravimas: paraiškos neregistruojamos, nepatvirtinti tipiniai paraiškų atrankos procese pildomi dokumentai.

Pagal 2017 m. galiojusį teisinį reglamentavimą finansavimo konkursų metu buvo teikiamos 2 paraiškų kopijos: el. variantas per JAVAKIS sistemą bei popierinė paraiška (užantspauduotuose vokuose, paraiškos lapai turėjo būti susegti ir sunumeruoti, patvirtinti pareiškėjo antspaudu). Organizuojant finansavimo konkursus 2018 metais, buvo pradėta vadovautis pakeistomis Projektų administravimo taisyklėmis, todėl paraiškos buvo priimamos tik el. paštu, neliko galimybės pateikti popierinę paraišką.

JRD konkurso paraiškų priėmimą, registravimą ir konkurso dokumentų perdavimo SPPD tvarką reglamentuoja JRD skelbiamų programų ir projektų finansavimo konkursų paraiškų administravimo tvarkos aprašas²⁸.

²⁷ Konstatuoti Projektų administravimo taisyklių 3 p. ir Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 10 p. reikalavimų pažeidimai.

²⁸ Šis aprašas patvirtintas JRD direktoriaus 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2V-13 (1.4). Konkurso paraiška, gautas elektroniniu paštu projektai@jrd.lt, bendrąja dokumentų priėmimo tvarka priima JRD atsakingas darbuotojas, kuris jas

SADM pažymėjo, kad analizuojamuoju laikotarpiu paraiškos buvo siunčiamos elektroninio pašto adresu post@socmin.lt. SADM darbuotojai, administruojantys šį elektroninį paštą post@socmin.lt, persiūsdavo teiktas paraiškas konkurso komisijos sekretorei el. paštu. Kadangi paraiškos buvo teikiamos elektroniniu būdu, jos buvo išsaugomos kompiuteryje sukurtame atskirame aplanke ir šiame aplanke taip pat išsaugotos laiškų, kuriais buvo siunčiamos paraiškos, kopijos, kuriose matosi laiško gavimo data. Po to paraiškos buvo teikiamos SPPD, tačiau teisės aktuose nėra reglamentuota, kaip dažnai turi būti peržiūrimos paminėtų el. pašto adresų dėžutės, gautų paraiškų persiuntimo komisijos sekretoriui terminai, paraiškų registravimo ir išsaugojimo būdai. SADM pažymėjo, kad šiuo metu teisės aktai neįpareigoja SADM atlikti gaunamų paraiškų registracijos, taip pat informuoti pareiškėjus apie paraiškos SADM gavimo faktą²⁹.

SADM informavo, kad būta atvejų, kai projektai buvo atmesti kaip pavėluotai pateikti vien dėl to, kad didelės apimties dokumentai paprasčiausiai neatsisiuntė el. paštu, o per mainavietes³⁰ siunčiami dokumentai po kelių dienų buvo nebeprieinami³¹.

Galiojanti tvarka, kai konkursą organizuojančiai įstaigai paraiškos teikiamos el. paštu, bet ne per IS, antikorupcinio požiūriu vertintina neigiamai. Įvertinę tokią gaunamų paraiškų administravimo praktiką SADM, įžvelgiame riziką, kad paraiškos gali būti atmetamos kaip pavėluotai pateiktos ne dėl pareiškėjo kaltės, neišsaugomos, pavėluotai pateikiamos SPPD, gali būti sudėtinga nustatyti jų tikrąjį gavimo momentą, kuris turi reikšmę³² atliekant jų vėlesnį vertinimą.

Taip pat atkreipėme dėmesį, kad nepatvirtintos tipinės visiems konkursams taikomų dokumentų formos (pvz., paraiškos ir sąmatos, formaliųjų kriterijų anketos, ekspertinio vertinimo anketos, suvestinės, ataskaitos). Pastebimi tam tikri skirtumai tarp šių dokumentų skirtingų

---

registruoja JRD failų sistemos katalogo skaitmeninių kopijų registrų žurnale Nr. 1K ir nurodo gautos paraiškos pareiškėjo pavadinimą, programos ar projekto pavadinimą, dokumentų pateikimo datą ir laiką, paraiškai suteikiamas numeris, sudarytas iš registrų žurnalo, konkurso indekso, paraiškos eilės ir bylos numerių, o užregistravus paraišką už konkursą atsakingas JRD darbuotojas elektroniniu paštu informuoja pareiškėją apie paraiškos gavimą bei registravimą, nurodydamas registracijos numerį²⁸. JRD siūlytina Skelbiamų finansavimo konkursų paraiškų administravimo tvarkos apraše nurodyti terminus, per kuriuos pareiškėjas el. paštu turi būti informuotas apie paraiškos registravimą ir apie tai, kad jo paraiška neužregistruota dėl praleisto termino. Apraše nustatyta, kad pirmiau paminėto el. pašto dėžutė turi būti tikrinama ne rečiau kaip kartą per 3 dienas. Šios ir kitos pirmiau paminėtame apraše nustatytos ir JRD taikomos paraiškų registracijos procedūros laikomos pakankamomis skaidrumą užtikrinančiomis priemonėmis ir vertintinos kaip geroji gaunamų paraiškų registravimo ir administravimo praktika, kurią siūloma įdiegti ir taikyti visose konkursus organizuojančiose įstaigose iki bus įdiegta ir pradės funkcionuoti IS.

²⁹ 2017 metais vokai su paraiškėmis turėjo būti registruojami Konkursų paraiškų registre.

³⁰ Pvz., „We transfer“.

³¹ Pažymėtina, kad Projektų administravimo taisyklėse neregamentuota, kaip tokiais atvejais turi elgtis konkursą organizuojanti įstaiga.

³² Pvz., Projektų administravimo taisyklių 15 p. nustatyta, kad nustačius, kad tas pats pareiškėjas tam pačiam konkursui pateikė kelias savo turiniu tapačias paraiškas, konkursą administruojanti įstaiga kreipiasi į pareiškėją ir nurodo per 3 darbo dienas nuo nurodymo gavimo dienos informuoti, kuri paraiška turėtų būti vertinama. Per nustatytą terminą pareiškėjui neinformavus konkursą administruojančios įstaigos, vertinama ta paraiška, kuri pateikta vėliausiai.

konkursų metu, dėl kurių konkursui teikiami ir kaupiami skirtingi duomenys, tai taip pat rodo nepakankamą konkursų organizavimo nuoseklumą.

Pažymėtina, kad šiuo metu SADM skyrė 100 000 eurų konkursų projektų atrankos ir administravimo informacinei sistemai (toliau – IS) kurti³³, kuri ateityje išspręstų minėtas rizikas, susijusias su gaunamų paraiškų administravimu.

PASIŪLYMAI SADM:

1. Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1.1. Reglamentuoti veiksmus, kuriuos privalo atlikti konkursą organizuojanti įstaiga, jei per nustatytą terminą paraiškai pateikti dokumentų gauti nepavyko dėl ne nuo pareiškėjo priklausančių aplinkybių (pvz., neatsidaro el. paštu atsiųsti didelės apimties dokumentai, dokumentai mainavietėje nebeprieinami ir pan.).

2. Standartizuoti paraiškų atrankos proceso dokumentus: patvirtinti ir naudoti IS adaptuotas tipines formas visiems SADM, JRD, NRD konkursams (paraiškos ir sąmatos, formaliųjų kriterijų anketos, ekspertinio vertinimo anketos, suvestinės, ataskaitos, kiti dokumentai).

PASIŪLYMAI KONKURSUS ORGANIZUOJANČIOMS ĮSTAIGOMS:

1. Parengti ir patvirtinti skelbiamų programų ir projektų finansavimo konkursų paraiškų administravimo tvarkos aprašą pagal JRD pavyzdį ir vadovautis juo iki bus sukurta ir įdiegta IS.

3.1.3. Paraiškos gali būti atmetamos dėl neesminių klaidų.

Projektų administravimo taisyklėse nustatytas baigtinis formaliųjų kriterijų sąrašas, konkurso nuostatuose negali būti keičiama Projektų administravimo taisyklių 13 punkte nurodytųjų formaliųjų kriterijų esmė³⁴. Projektų atitiktį formaliesiems kriterijams vertina konkursą administruojanti įstaiga, o išimtiniais atvejais – konkursą organizuojančios įstaigos vadovo sudaromos projektų vertinimo komisijos sekretorius, kurie teikia konkurso komisijai siūlymus atmesti projektą, jei jis neatitinka formaliųjų kriterijų.

Atkreiptinas dėmesys, kad kai kurių konkursų nuostatuose nustatyti formalieji kriterijai nežymiai siaurina ar išplečia Projektų administravimo taisyklėse nustatytus formaliuosius kriterijus. JRD rengtų ir tvirtintų konkursų finansavimo nuostatuose dažnai nustatoma, kad paraiška *ir kartu su ja pateikti dokumentai* yra surašyti lietuvių kalba ir pasirašyta pareiškėjo vadovo arba jo įgalioto asmens, turinčio teisę veikti pareiškėjo vardu, nurodant vardą, pavardę ir pareigas, bei patvirtinta antspaudu, jei pareiškėjas antspaudą privalo turėti. Tuo tarpu Projektų administravimo taisyklėse ir SADM rengiamuose konkursų nuostatuose tokie įforminimo reikalavimai nustatomi tik paraiškai,

³³ Pirkimas paskelbtas <https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/Notice/Details/2018-609933>.

³⁴ Projektų administravimo taisyklių 13¹ p.

bet ne visiems kartu su ja teikiamiems dokumentams. Toks iš pirmo žvilgsnio nežymus neatitikimas nulėmė, kad, pvz., pusė Atvirųjų jaunimo centrų veiklos 2019 metais finansavimo konkursams teiktų paraiškų šio kriterijaus neatitiko ir buvo atmetos.

Konkursą organizuojančios įstaigos vadovo įsakymu sudaryta konkurso komisija, atsižvelgdama į suvestinę, kurioje nurodomas projektas, kuris neatitinka formaliojo(-ųjų) kriterijaus (-ų), atmetimo priežastis, pritaria arba nepitaria paraiškos atmetimui. Atsitiktinės atrankos būdu susipažinę su konkursų komisijos posėdžių protokolais³⁵, nustatėme, kad komisija įvertina informaciją apie kiekvienos konkursui pateiktos paraiškos atitiktį formaliesiems kriterijams ir priima vieną iš šių sprendimų, atitinkančių Projektų administravimo taisyklių nuostatas:

- 1) grąžinti paraiškas SPPD ir įvertinti jų atitiktį formaliesiems kriterijams;
- 2) paraiškas perduoti vertinti ekspertams;
- 3) atmesti paraiškas, kaip neatitinkančias formaliųjų kriterijų³⁶.

Komisija per kai kurių konkurso komisijų posėdžius, vertindama SPPD pateiktas suvestines, nutarė, kad kai kurie formaliųjų kriterijų neatitikimai gali būti laikomi neesminiais, nors Projektų administravimo taisyklės tokios galimybės nereglamentuoja. Detaliau susipažinus su suvestinėje pateiktais paraiškų neatitikimais, vertintina, kad būtent netikslus ir netinkamas formaliųjų kriterijų formulavimas konkurso nuostatuose gali nulemti tokias situacijas, kai konkurso komisijai tektų arba priimti sprendimus, neatitinkančius Projektų administravimo taisyklių, arba atmesti visas konkursui pateiktas paraiškas: tokiu atveju konkursas nebūtų įvykęs: be finansavimo ateinančiais metais galėtų likti tam tikroje srityje veikiančios organizacijos.

³⁵ Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, veiklos projektų atrankos komisijos posėdžio 2018 m. balandžio 10 d. protokolas Nr. D5-138.

³⁶ 2017 metais skundų, paklausimų dėl formaliųjų kriterijų vertinimo etapo nebuvo gauta.

2018 m. keli pareiškėjai teikė skundus, nesutikdami su konkurso komisijos priimtais sprendimais atmesti jų paraiškas po formaliųjų kriterijų atitikties vertinimo, būtent dėl šių Nacionalinių nevyriausybinių organizacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2018 metais projektų atrankos konkursui teiktų organizacijų paraiškų:

1. Nacionalinis socialinės integracijos institutas. *Nacionalinio socialinės integracijos instituto, kaip socialinių inovacijų vystytojo viešųjų paslaugų srityje, institucinis stiprinimas.*

2. Asociacija „Už sąžiningą bankininkystę“. *Finansinių paslaugų vartotojų informavimo ir teisių gynimo paslaugų plėtra panaudojant NVO tinklą veikos priemonės ir savanorystę.*

3. VšĮ Krizių įveikimo centras. *VšĮ Krizių įveikimo centro savanorių krizių valdymo patirties perdavimas Lietuvos savivaldybių darbuotojams (Krizių įveikimo specialistų ir Lietuvos savivaldybių bendradarbiavimas, kuriant krizių valdymo algoritmą regionuose).*

JRD informavo, kad Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų 2018–2019 metais finansavimo konkurso metu 2018 m. vasario 28 d. buvo gautos 2 užklausos – iš Šiaulių jaunimo organizacijų asociacijos „Apskritasis stalas“ ir Kauno jaunimo organizacijų sąjungos „Apskritasis stalas“ – dėl formaliųjų kriterijų vertinimo rezultatų peržiūrėjimo. 2018 m. kovo 16 d. į raštus buvo atsakyta ir nurodyta, kad per SPPD nustatytą terminą papildomiems dokumentams pateikti pareiškėjui nepateikus prašomų dokumentų paraiška atmetama.

Atkreiptinas dėmesys, kad esamas teisinis reglamentavimas nenustato termino, per kurį konkurso komisija turi susirinkti ir apsvarstyti pateiktus paraiškų atitikties formaliesiems kriterijams vertinimus³⁷ ir priimti minėtus sprendimus.

SPPD pažymėjo, kad, nors teisės aktuose pareiškėjų informavimas šioje procedūroje nereglamentuotas, tačiau taikoma praktika, kai projekto pareiškėjas apie priimtą sprendimą atmesti paraišką po formaliųjų kriterijų atitikties įvertinimo yra informuojamas elektroniniu paštu nedelsiant po konkursą organizuojančios įstaigos pasirašyto komisijos posėdžio protokolo skenuotos kopijos gavimo. Elektroniniame laiške nurodomas paraiškos atmetimo pagrindas.

Pastebėjome, kad dažniausiai konkursą organizuojančios įstaigos interneto svetainėje atmestų paraiškų sąrašai skelbiami kartu su finansuojamų, rezervinių ir nefinansuojamų projektų sąrašais jau pasibaigus konkursui (tai yra praėjus maždaug mėnesiui ar daugiau po priimto sprendimo atmesti paraišką ir jos nevertinti konkurso metu priėmimo).

PASIŪLYMAI SADM:

1. Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1.1. Reglamentuoti paraiškų (ne)atitikties formaliesiems kriterijams įvertinimo rezultatų nagrinėjimo komisijoje terminus ir pareiškėjų informavimo apie konkurso komisijos priimtus sprendimus dėl jų pateiktų paraiškų atitikties formaliesiems kriterijams ir tolesnės paraiškos vertinimo eigos ar atmetimo.

1.2. Įvertinti Projektų administravimo taisyklių nuostatas, reglamentuojančias tam tikrų kartu su paraiška teikiamų dokumentų pateikimo privalomumą, atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo 26 straipsnio 2 dalies nuostatas³⁸.

PASIŪLYMAI KONKURSUS ORGANIZUOJANČIOMS ĮSTAIGOMS:

1. Užtikrinti, kad konkursų nuostatuose būtų nustatomi tik Projektų administravimo taisyklių nuostatas atitinkantys formalieji kriterijai, neišplečiant jų turinio, siekiant išvengti galimų neatitikimų.

2. Skelbti savo įstaigos interneto svetainėje informaciją apie konkursui pateiktų paraiškų atitiktį (atitinka ar neatitinka) formaliesiems kriterijams ir priimtus sprendimus dėl tolesnės paraiškų vertinimo eigos ar atmetimo iš karto po konkurso komisijos atitinkamo sprendimo priėmimo.

---

³⁷ Projektų administravimo taisyklių 17 p.

³⁸ **26 straipsnis. Sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimas.**

2. Viešojo administravimo subjektas gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose. Viešojo administravimo subjekto reikalavimas pateikti dokumentus ir informaciją, kurie yra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose, laikomas biurokratizmu.

3. Konkursų nuostatuose atsisakyti reikalavimų pareiškėjams kartu su paraiška teikti tam tikrus dokumentus ar duomenis, jei konkursą organizuojanti įstaiga tuos dokumentus ar duomenis turi ar periodiškai gauna³⁹.

PASIŪLYMAS SPPD:

1. Vertinant paraiškų atitikimą formaliesiems kriterijams, atkreipti dėmesį į garantinius raštus dėl prisidėjimo prie projekto finansavimo⁴⁰, išdavusios įstaigos ar organizacijos galimą santykį su pareiškėju⁴¹.

3.2. Išanalizavus projektų turinio vertinimo procedūras ir konkurso komisijų veiklą, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika, dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:

3.2.1. Konkursų komisijų sudėtis, minimalus narių skaičius, atstovaujamos įstaigos ar organizacijos Projektų administravimo taisyklėse nenustatytos.

Projektų administravimo taisyklėse nereglamentuoti reikalavimai konkurso komisijos sudėčiai, skaidrumo aspektu diskutuotina taikoma skirtinga konkursų komisijų sudėčių formavimo praktika. Projektų administravimo taisyklėse pažymėta, kad komisijos nariais gali būti paskirti SADM atstovai, kitų ministerijų, joms pavaldžių įstaigų, kitų juridinių asmenų atstovai, o kiekvienu konkrečiu atveju komisija sudaroma, atsižvelgiant į konkurso specifiką bei konkrečios srities specialistų poreikį. Komisijos narių daugumos negali sudaryti valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs komisijos pirmininkui.

Įvertinę 8 socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu sudarytų komisijų dėl projektų konkursų, vykusių 2018 metais, sudėtis, nustatėme, kad komisijų nariais paprastai skiriami SADM ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojai, tuo tarpu komisijų narių skaičius labai skiriasi, pvz., nuo 15 komisijos narių⁴² iki 3 komisijos narių⁴³ (neįskaitant komisijos pirmininko ir pavaduotojo).

JRD taikoma kitokia narių paskyrimo į konkursų komisijas praktika. JRD direktoriaus 2018 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. 2V-7 (1.4) patvirtintame Komisijų darbo reglamente nustatyta, kad komisiją sudaro ne mažiau kaip 3 nariai, kuriais gali būti SADM, kitų ministerijų, joms pavaldžių įstaigų, kitų juridinių asmenų atstovai. 2018 metais į JRD direktoriaus įsakymu sudarytas

³⁹ Pvz., Atvirųjų jaunimo centrų veiklos 2019 metais finansavimo konkurso nuostatų 22.17 papunktyje nustatytas reikalavimas kartu su paraiška pateikti užpildytą Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašo 1 priedą, kuris kasmet pagal šio aprašo nuostatas teikiamas JRD.

⁴⁰ Kai konkursų nuostatuose toks reikalavimas nustatytas.

⁴¹ Pvz., Atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2019 metais konkursui buvo pateikta paraiška, kurioje pareiškėjo vadovas ir VŠĮ, pasirašiusios garantinį raštą, vadovas yra tas pats asmuo.

⁴² Pvz., Vaikų dienos centrų veiklos projektų vertinimo komisija. Pagal tuo metu galiojusį teisinį reglamentavimą komisija vertino projektus, todėl tikėtina, kad didelis narių skaičius sietinas su šios funkcijos atlikimu.

⁴³ Pvz., Nevysiausybinų organizacijų, dirbančių su smurtautojais, projektų atrankos konkurso komisija.

konkurso komisijas paprastai buvo įtraukiami 3 komisijos nariai (neįskaitant pirmininko ir pavaduotojo) – skirtingų asociacijų atstovai, kai kuriose komisijose asociacijų atstovai buvo paskiriami komisijų pirmininkais⁴⁴, tuo tarpu JRD darbuotojai komisijų veikloje paprastai atlieka tik sekretoriaus funkcijas. JRD paaiškino, kad tokią konkursų komisijų sudėčių formavimo praktiką taiko objektyvumo, nešališkumo principui užtikrinti, kadangi JRD darbuotojai daug bendrauja ir konsultuojasi su paraiškų teikėjais, organizuoja jų mokymus, bendradarbiauja įgyvendindami vietos ir regioninę jaunimo politiką. Tačiau pažymėtina, kad šiuo metu kas ir kokia tvarka deleguoja asmenis į JRD sudaromas komisijas neapibrėžta.

Nustatėme, kad esamam konkursų komisijų sudarymo teisiniam reglamentavimui ir taikomai praktikai būdingi šie korupcijos rizikos veiksniai:

1) Nesant nustatyto minimalaus konkurso komisijos narių skaičiaus, egzistuoja galimybė sudaryti konkursų komisijas iš kelių narių, siekiant palengvinti tam tikrų sprendimų priėmimą, skirtingoms konkursus organizuojančioms įstaigoms taikyti skirtingą praktiką.

2) Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atstovai dalyvauja ne visų konkursų komisijų veikloje, nors viena esminių konkurso komisijų funkcijų yra lėšų planavimo vertinimas. Atitinkamai valstybės biudžeto asignavimų valdytojui nesukuriamos prielaidos daryti įtaką lėšų skyrimui, jų skyrimo pagrįstumo ir teisėtumo klausimams įvertinti, nors asignavimų valdytojas privalo užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

3) Nesant aiškiai nustatytų konkurso komisijoje atstovaujamų įstaigų ir organizacijų proporcijų (narių skaičiaus), neužtikrinamas tinkamas komisijos veiklos nešališkumas, pvz., analizuojamuoju laikotarpiu vienos konkursus organizuojančios įstaigos į komisiją įtraukdavo tik savo darbuotojus (SADM), kitos – neįtraukdavo nei vieno savo atstovo ar tik skirtingų asociacijų atstovus (JRD).

4) Komisijas gali sudaryti vien asociacijų, kurioms priklauso konkursui projektus pateikusios organizacijos, atstovai. Įvertinus komisijai suteiktas teises, laikytina, kad tokiais atvejais galima korupcijos rizika.

Manome, kad konkursų komisijų sudarymo visose konkursus organizuojančiose įstaigose praktikos suvienodinimas, konkrečių proporcijų (narių skaičiaus) nustatymas dėl komisijoje atstovaujamų įstaigų ir asociacijų, jų delegavimo į komisiją procedūrų nustatymas, minimalaus komisijos narių skaičiaus reglamentavimas, valstybės biudžeto asignavimų valdytojo atstovo privalomas įtraukimas į komisijos veiklą padidintų konkursų komisijos veiklos skaidrumą ir nešališkumą.

---

⁴⁴ Pvz., Atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso komisija

PASIŪLYMAI SADM:

Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1. Reglamentuoti konkursų komisijų sudėties formavimui taikomus reikalavimus, tai yra minimalų komisijos narių skaičių ir atstovaujama įstaigų bei organizacijų proporcijas komisijoje (pvz., 50 proc. komisijos narių sudaro konkursą organizuojančios įstaigos ir (ar) SADM atstovai, 50 proc. – kitų organizacijų, asociacijų atstovai), jų delegavimo į komisiją procedūras. Siūlytina, kad būtent valstybės biudžeto asignavimų valdytojo darbuotojas būtų paskiriamas konkurso komisijos pirmininku, kadangi komisijos funkcijos sietinos su lėšų planavimo įvertinimu.

3.2.2. Komisijų nariai savo nuožiūra gali nepritari ekspertiniams vertinimams ar pakeisti ekspertinio paraiškų reitingavimo rezultatus. Paraiškų įvertinimo reitingavimas nesusietas su lėšų skyrimu.

Projektų administravimo taisyklėse nustatyta, kad konkursą organizuojančios įstaigos vadovo įsakymu sudaromos konkursų komisijos, kurios turi tam tikras funkcijas, susijusias su projektų konkursų organizavimu ir vykdymu⁴⁵. Išanalizavus Projektų administravimo taisyklėse nustatytas konkursų komisijai ir ekspertams pavestas atlikti funkcijas konkurso metu, darytina išvada, kad konkursų komisijos nariai pateiktų projektų nevertina: projektus vertina ekspertai⁴⁶, kurie gauna už tai atlygį. Pažymėtina, kad konkursų komisijų nariams suteikta teisė vertinti projektus tik tais atvejais, kai komisija nepritaria trečiojo eksperto atlikto pakartotinio vertinimo rezultatams⁴⁷.

Nustatėme, kad komisijai suteikta teisė savo nuožiūra, neatlikus visų pateiktų paraiškų vertinimo, nepritari ekspertų pateiktiems projektų vertinimams. Komisijos narių balsavimas dėl pritarimo ar nepritarimo paraiškų vertinimo suvestinėje pateiktiems ekspertų vertinimų balų ir (ar) sumų vidurkiams jokiais objektyviai nustatytais ar pamatuojamais kriterijais nepagrįstas, todėl daugiausia remiasi subjektyvia komisijos narių nuomone, dažniausiai sietina su tam tikrų pareiškėjų (visuomeninių organizacijų) iki konkurso vykdyta veikla.

⁴⁵ 1) Pritaria arba nepritaria paraiškos atmetimui⁴⁵.

2) Pritaria arba nepritaria ekspertų skirtų balų vidurkiui ir jų siūlomų skirti projektams įgyvendinti sumų vidurkiui.

3) Priima protokolinią sprendimą ir teikia konkurso nuostatuose nurodytam subjektui siūlymus dėl lėšų skyrimo.

4) Priima sprendimą nepritari trečiojo eksperto vertinimui ir sprendžia dėl pakartotinio projekto vertinimo, kurį atlieka komisijos nariai.

5) Siūlo konkurso nuostatuose nurodytam subjektui mažinti siūlomų skirti lėšų sumą arba panaikinti sprendimą projektui skirti lėšas.

6) Siūlo mažinti siūlomų skirti projektui įgyvendinti lėšų sumą, atsižvelgdama į sutrumpėjusį projekto įgyvendinimo laikotarpį <...>.

⁴⁶ Projektų administravimo taisyklių 18 p.

⁴⁷ Detaliau analizuojama 3.2 skirsnio 5 punkte.

SADM paaiškino, kad, pvz., *Nevyriausybinių organizacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo atrankos konkurso ir Nacionalinių nevyriausybinių organizacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo atrankos konkurso metu* komisijos nariams buvo suteikta visa informacija, t. y. ne tik ekspertų vertinimo suvestinės, bet ir nuoroda į pačias paraiškas buvo persiųsta komisijos nariams iki posėdžio. Atsižvelgiant į šiais metais dėl objektyvių priežasčių užsitęsusių projektų atrankos procesą, komisijos nariams susipažinti buvo duota mažiau laiko, t. y. buvo atvejų, kai informacija buvo persiųsta paskutinę dieną prieš posėdį, tačiau net ir tokiu atveju dalis komisijos narių atėjo į posėdį susipažinę su visa pateikta informacija. Kitiems komisijos nariams buvo pristatyti ekspertų skiriami balai, jų komentarai, peržiūrėtos tos paraiškų dalys, kurios ekspertams sukėlė abejonių. Kartais taikoma praktika, kai kiekvienam komisijos nariui pavedama iki posėdžio susipažinti su keliomis paraiškomis, kad posėdžio metu jis galėtų pakomentuoti paraišką ir ekspertų pateiktus vertinimus⁴⁸.

JRD taikoma praktika, kai prieš posėdį komisijoms nariams yra išsiunčiamos vertinimo suvestinės. Per posėdį SPPD atstovai, ekspertai ar ekspertų atstovai pristato vertinimų rezultatus, taip pat yra aptariamose visose paraiškose, kiekvienos paraiškos silpnosios ir stipriosios pusės. Komisijos nariai bet kuriuo metu (etapu) turi teisę susipažinti su paraiškomis.

Manytina, kad iš komisijai pateiktos projektų vertinimo suvestinės posėdžio metu komisija gali pastebėti, kad, pvz., dviejų ekspertų to paties projekto įvertinimai ženkliai skiriasi ar siūloma skirti labai skirtingas valstybės biudžeto lėšų sumas, kad ekspertų siūlymai nepagrįsti, prieštaringi ir pan. Tokiais atvejais privalomai turėtų būti pasitelkiamas trečiasis ekspertas, kuris atliktų projektų vertinimą pakartotinai. Pažymėtina, kad pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą, minėtais atvejais trečiąjį ekspertą gali pasitelkti ir projektą administruojanti įstaiga iki projektų vertinimo suvestinės pateikimo komisijai momento⁴⁹. Tačiau tokia praktika nėra plačiai taikoma, nors galėtų iš dalies išspręsti aptariamą problemą.

Tačiau SADM vidaus audito ataskaitoje⁵⁰ pažymėta, kad kai kuriais atvejais komisijos nariai pasinaudoja jiems suteikta teise nepritari ekspertų vertinimams net ir tais atvejais, kai tų pačių paraiškų atlikti ekspertų vertinimai yra labai panašūs. Pvz., per 2017 m. liepos 3 d.⁵¹ komisijos posėdį buvo nuspręsta išdėstyti projektus kita, nei ekspertų vertinimo suvestinėje nurodyta, tvarka, argumentuojant, kad pirmumas turi būti teikiamas nacionalinėms skėtinėms organizacijoms, kurios

---

⁴⁸ 2018 m. gruodžio 18 d. NRD vykusio Neįgalųjų asociacijų veiklos rėmimo 2019 metais projektų vertinimo komisijos posėdžio metu.

⁴⁹ Projektų administravimo taisyklių 20 p., Ekspertų darbo reglamento 11 p.

⁵⁰ Priemonės „Finansuoti konkurso būdu atrinktas nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo veiklos projektus“ ribotos apimties neplaninio veiklos vidaus audito 2018 m. rugsėjo 1 d. ataskaita Nr. A7-17.

⁵¹ 2017-07-12 protokolas Nr. D5-222.

turi ženklų poveikį NVO sektoriaus vystymuisi ir stiprėjimui, gali užtikrinti didesnę ir efektyvesnę savo vienijamų narių – juridinių asmenų institucinę stiprinimą, palyginti su pavienėmis nevyriausybinėmis organizacijomis <...>. Tad skaidrumo aspektu svarstyti, koku būdu komisijos nariai posėdžio metu išmatavo pareiškėjų „ženklų poveikį“, „turimas galias“ ir kitus minėtus aspektus, kurie suteikė pranašumą šio konkurso laimėtojams, neatsižvelgiant į jų parengtų paraiškų kokybę.

Taip pat nustatėme, kad per vieną *Vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimo 2018 m. projektų atrankos konkurso* komisijos posėdį⁵² ekspertų atliktas vertinimas buvo įvertintas kaip netinkamas, atsižvelgiant į tai, kad „<...> dešimčia balų mažiau surinkusiems projektams siūlomų skirti lėšų sumų vidurkis yra tapatus didžiausių balų vidurkių surinkusiems projektams“. Nors pagal dabartinį teisinį reglamentavimą balų ir lėšų skyrimas iš esmės nėra susietas⁵³.

Konkursų komisijai suteikta teisė nepritarti pakartotiniam projektų įvertinimo, kurį atlieka trečiasis ekspertas, rezultatui, ir nuspręsti, kad paraiškas vertins komisija, apskritai vertintina kaip nepagrįsta, suteikianti komisijai plačią diskreciją visiškai nepaisyti ekspertų vertinimų rezultatų, galimybė, tiesiogiai didinanti korupcijos riziką konkursų komisijos veikloje: kryptingai siekti, kad konkursą laimėtų iš anksto proteguojami pareiškėjai.

Taip pat antikorpociniu požiūriu neigiamai vertintina galimybė konkurso komisijos nariams per posėdį pakeisti ekspertų pateiktoje projektų vertinimo suvestinėje nurodytą paraiškų reitingavimą savo nuožiūra⁵⁴.

Atsižvelgiant į minėtus analizės atlikimo metu nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir taikomą praktiką, vertintina, kad konkursų komisijos veikloje egzistuoja korupcijos rizika.

PASIŪLYMAI SADM:

Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1. Nustatyti atvejų, kai konkurso komisija gali nepritarti pirminio ekspertų atliktų projektų vertinimo rezultatams, baigtinį sąrašą. Reglamentuoti, kad tokiais atvejais atliekamas pakartotinis projektų vertinimas, pasitelkiant trečiąjį ekspertą. Atsisakyti komisijai suteiktos teisės nepritarti

---

⁵² Vyresniojo amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimo 2018 m. projektų atrankos konkurso komisijos 2018 m. gegužės 15 d. protokolai Nr. D5-175.

⁵³ Pvz., kokybiškas projektas, kai prašoma mažai lėšų (arba jam sumažinama netinkamų išlaidų suma, už tai gauna minusų vertinimo anketos atitinkamoje dalyje), įvertinamas daug balų – jis aukštai reitinguojamas. Prastam projektui visose anketos dalyse skiriama mažai balų, nors sąmata yra gera (išlaidos tinkamos) – gali būti siūlomas finansuoti maksimalia suma, tačiau įvertinimas žemas.

⁵⁴ JRD direktoriaus 2018 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. 2V-7- (1.4) patvirtinto JRS prie SADM komisijų darbo reglamentas.

pakartotinio trečiojo eksperto atlikto vertinimo rezultatams ir nuspręsti pačiai vertinti paraiškas, taip pat per posėdį pakeisti ekspertinio paraiškų reitingavimo rezultatus.

2. Aiškiai nustatyti, kaip, pasitelkus trečiąjį ekspertą, apskaičiuojamas projekto įvertinimo galutinis vidurkis, pagal kurį reitinguojami visi projektai. Pvz., ar skaičiuojami visų 3 ekspertų įvertinimai, ar apskaičiuojant galutinį vidurkį skaičiuojami dviejų (iš trijų pasitelktų) ekspertų pateikti vertinimai, kurie labiausiai susiję, arba siūloma nustatyti procedūrą, kurios metu keli ekspertai galėtų pagrįstai sutarti dėl galutinio projekto įvertinimo.

PASIŪLYMAS JRD:

1. Pakeisti JRD prie SADM komisijų darbo reglamentą ir panaikinti galimybę konkurso komisijos nariams per posėdį pakeisti ekspertų pateiktoje projektų vertinimo suvestinėje nurodytą paraiškų reitingavimą savo nuožiūra.

3.2.3. Išimtiniais atvejais projektų vertinimą gali atlikti projektų vertinimo komisija, kurios nariams pagal galiojantį teisinį reglamentavimą nekeliami jokie reikalavimai, susiję su jų kompetencija ir nešališkumu.

Atkreipėme dėmesį, kad pagal Projektų administravimo taisyklės išimtiniais atvejais (pvz., jei būtina konkursą suorganizuoti ir finansavimą projektams skirti kuo skubiau) konkurso nuostatuose gali būti nustatyta, kad projektus vertina konkursą organizuojančios įstaigos vadovo sudaroma projektų vertinimo komisija⁵⁵. Nors nei SADM, nei JRD nuo šios nuostatos įsigaliojimo 2018 m. rugsėjo mėnesį tokia praktika taikoma nebuvo, pabrėžtina, kad antikorupciniu požiūriu ši galimybė vertintina neigiamai, nes tokiais būtų:

1) *Visiškai neužtikrintas funkcijų atskyrimo principas*: konkursų nuostatus tvirtina, finansavimo prioritetus nustato, konkursą organizuoja, projektus vertina ir lėšas skiria tokiais atvejais tas pats subjektas – konkursą organizuojanti įstaiga.

2) *Projektų vertinimo komisijos nariams šiuo metu Projektų administravimo taisyklėse nenustatyti ir netaikomi jokie papildomai apribojimai*, sietini su galimomis sąsajomis su pareiškėjais, taip pat šios komisijos nariai neprivalo pasirašyti dokumentų, kuriuos turi pasirašyti ekspertai, prieš pradėdami vertinti paraiškas⁵⁶.

3) *Projektų vertinimo komisijų nariams nenustatyti jokie reikalavimai, sietini su jų dalykine kompetencija*, o ekspertams kvalifikacijos reikalavimai nustatomi visais atvejais.

⁵⁵ Projektų administravimo taisyklių papildymas 13² p. ir 18 p. įsigaliojo tik 2018 m. rugsėjį.

⁵⁶ Ekspertai pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją.

4) *Neapibrėžta projektų vertinimo komisijos sudėtis ir narių skaičius*, todėl į komisiją gali būti įtraukiami tik konkursą organizuojančios įstaigos atstovai, pvz., tiesiogiai susiję pavaldumo santykiais.

5) Projekto administravimo taisyklėse nustatytas *projektų vertinimo komisijos sudarymo atvejis* „<...> jei būtina konkursą suorganizuoti ir finansavimą projektams skirti kuo skubiau“ laikomas *nepakankamai apibrėžtu*. Manome, kad ši formuluo­ tė suteikia galimybę sudaryti vertinimo komisijas konkursą organizuojančioje įstaigoje nepagrįstai dažnai.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, laikytina, kad sprendimo dėl projektų vertinimo komisijos sudarymo ir pačios komisijos veikloje egzistuoja korupcijos rizika.

PASIŪLYMAS SADM:

Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1. Atsisakyti projektų vertinimo komisijos konkursą organizuojančioje įstaigoje sudarymo galimybės⁵⁷, kaip funkcijų atskyrimo neužtikrinančios ir korupcijos riziką didinančios priemonės.

3.2.4. Neužtikrintas ekspertams taikomų kvalifikacinių reikalavimų nuoseklumas.

Analizuodami atvejus, kai konkurso komisijos nepritarė ekspertų pateiktų vertinimų rezultatams, atkreipėme dėmesį, kad kai kurių konkursų komisijų posėdžių metu komisijos nariai pažymėjo, kad vien iš ekspertų pateiktų vertinimo suvestinių sunku susidaryti pagrįstą nuomonę apie paraiškų turinį ir objektyvų jo vertinimą, o kai kurių ekspertų pateikti projektų apibūdinimai dažnai atspindi tik subjektyvią ir emocijomis paremtą nuomonę apie paraiškos formą⁵⁸. Atsižvelgdami į tai, kad šios priežastys sietinos su galimai nepakankama ekspertų kvalifikacija, išnagrinėjome reikalavimus ekspertams, jų darbo organizavimą.

Projektus ir programas vertina ekspertai (fiziniai arba juridiniai asmenys), kuriuos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) nustatyta tvarka atrenka SPPD. Ekspertams kvalifikaciniai reikalavimai nustatomi pagal SPPD direktoriaus įsakymu⁵⁹ patvirtintus šiuos kvalifikacinius reikalavimus:

- 1) Projektų vertinimo patirtis (taip pat socialinių programų projektų vertinimu).
- 2) Išsilavinimas, kvalifikacijos kėlimas.
- 3) Projektų administravimo, rengimo, įgyvendinimo patirtis.

⁵⁷ Projektų administravimo taisyklių 13² papunktis ir 18 p.

⁵⁸ JRD direktoriaus sudarytos konkurso komisijos posėdžio 2018-03-23 protokolas Nr. 4P-9-(5.9).

⁵⁹ SPPD direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. V1-52.

Susipažinę su 2018 metais ekspertams techninėse specifikacijose nustatytais kvalifikaciniais reikalavimais, pastebėjome, kad reikalavimai, sietini su tam tikra darbo patirtimi, metų eigoje kito, pvz.:

<i>Konkurso pavadinimas</i>	<i>Kvalifikaciniai reikalavimai ekspertams</i>	<i>Sutarties sudarymo data ir ekspertai</i>	<i>Kvalifikacinių reikalavimų pagrindimas (SPPD)</i>
Nevyriausybinių organizacijų projektų, skirtų konsultacinei pagalbai telefonu pozityvios tėvystės klausimais teikti tėvams, auginantiems vaikus, konkursas	Paslaugas gali teikti asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą (socialinių mokslų studijų srities) ir turintys ne mažiau kaip 2 (dvių) projektų paraiškų vertinimo patirtį.	2018-02-06 B. J. I. M.	Vadovaujantis VPĮ ir įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, numatant reikalavimus tiekėjo specialistams negali būti perteklinių reikalavimų. SPPD argumentavo, kad tiekėjo specialistams keliamas reikalavimas vertintų paraiškų skaičiui negali būti didesnis, nei numatomas vertinamų paraiškų skaičius. Įvertintos 3 paraiškos.
Vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimas 2018 m. konkursas	Paslaugas gali teikti asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą (socialinių mokslų studijų srities) ir turintys ne mažiau kaip 8 (aštuonių) projektų paraiškų vertinimo patirtį.	2018-04-20 B. J. I. M.	Tas pats argumentas ir pagrindimas. Įvertintos 9 paraiškos.
Mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėje projektų	Paslaugas gali teikti asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą (socialinių mokslų studijų	2018-06-04 I. M.	Tas pats argumentas ir pagrindimas.

finansavimo 2018 metais konkursas	srities) ir turintys ne mažiau kaip 20 (dvidešimt) projektų paraiškų vertinimo patirtį.	J. S.	Įvertintos 26 paraiškos.
-----------------------------------	---	-------	--------------------------

SPPD paaiškino, kad kvalifikacinis reikalavimas turėti tam tikro skaičiaus paraiškų vertinimo patirtį buvo nustatomas, atsižvelgiant į tam tikram konkursui gautų paraiškų skaičių⁶⁰.

Kita vertus, pažymėtina, kad 2018 metais reikalavimai ekspertų turimai projektų vertinimo patirčiai didėjo, Pvz., projektų vertinimui atlikti 2018 metų pradžioje eksperto turima 2 paraiškų vertinimo patirtis buvo laikoma pakankama paraiškų vertinimo paslaugai atlikti, o balandžio mėnesį jau buvo nuspręsta, kad ekspertas turi turėti ne mažiau kaip 8 paraiškų vertinimo patirtį, birželį – 20 paraiškų vertinimo patirtį. Manome, kad toks reikalavimų didinimas kaip tik galėtų riboti (siaurinti) galimų paslaugų tiekėjų ratą.

Įvertinus projektų konkursų chronologiją, 2018 metais kitusius reikalavimus turimai ekspertų patirčiai ir atsižvelgiant į tai, kad nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai didėjo proporcingai tų pačių ekspertų tais metais įgyjamai patirčiai vertinant paraiškas prieš tai buvusių konkursų metu, laikytina, kad esamas teisinis reglamentavimas ir jame nustatyti nekonkretūs reikalavimai ekspertams suteikia galimybę pritaikyti kvalifikacinius reikalavimus konkreitiems ekspertams rengiant kai kuriuos konkursų metu.

PASIŪLYMAS SPPD:

1. Tikslinti SPPD direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V1-52 patvirtintus ekspertams taikytinus kvalifikacinius reikalavimus ir nustatyti konkrečius, aiškius ekspertų turimai projektų vertinimo patirčiai (taip pat socialinių programų projektų vertinimo), projektų administravimo, rengimo, įgyvendinimo patirčiai, taip pat išsilavinimui, kvalifikacijos kėlimui taikytinus reikalavimus, kurie negalėtų būti keičiami ir skirtingai taikomi kiekvieno konkurso metu perkant ekspertų paslaugas.

3.2.5. Ekspertų teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti taikomas nepakankamai efektyvus mechanizmas

Atsižvelgiant į 2018 metais konkursų komisijų posėdžių metu pastebėtus ekspertinių vertinimų trūkumus ir konkursų komisijų posėdžių protokoluose pažymėtą nepakankamą atliktų ekspertinių vertinimų kokybę, išanalizuota:

⁶⁰ Pažymėtina, kad, pvz., *Nevyriausybinų organizacijų projektų, skirtų smurto artimoje aplinkoje prevencijai, atrankos konkurso* metu ekspertai turėjo turėti ne mažesnę kaip 1 metų projektų (paraiškų) arba daugiau kaip 30 projektų (paraiškų) vertinimo patirtį (gautos 43 paraiškos).

1) ekspertinio vertinimo organizavimo procedūrų atlikimas skaidrumo aspektu, ekspertų nešališkumo užtikrinimo priemonės;

2) konkursų nuostatuose ir kituose teisės aktuose nustatomų reikalavimų, kuriais turi vadovautis ekspertai, atlikdami paraiškų vertinimus, aiškumas, konkretumas;

3) ekspertinio vertinimo kokybei užtikrinti taikomos kontrolės priemonės ir procedūros iki paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo.

Susipažinus su teisiniu reglamentavimu ir SPPD taikoma praktika, nustatyta, kad šiuo metu ekspertinio vertinimo procedūrų skaidrumui užtikrinti taikomos pakankamos priemonės⁶¹.

Korupcijos rizikos veiksniais galėtų būti laikoma tik galimybė ekspertams vertinant paraiškas (projektus) matyti, kas yra vertinamų dokumentų rengėjas (pareiškėjas)⁶². Kita vertus, per kai kuriuos konkursus reikalaujama vertinti pareiškėjų patirtį, skirti balus už tai, todėl ekspertams turi būti pateikiami šie duomenys.

Atkreipėme dėmesį, kad kai kurių projektų konkursų nuostatuose kartais nustatomas per daug platus ir nedetalizuotas projektų tam tikrų aspektų įvertinimo balų intervalas, suteikiantis ekspertui per didelę diskreciją savo nuožiūra skirti projektui tam tikrus tarpinius balus, kurių

---

⁶¹ SPPD su paslaugų teikėju sudaro paraiškų vertinimo paslaugų sutartį. Sudarius paslaugų sutartį su juridiniu asmeniu, juridinio asmens paskirtas koordinatorius įpareigojamas organizuoti ir koordinuoti ekspertų darbą, užtikrinti, kad prieš pradėdamas teikti paslaugas, visi reikiamą kvalifikaciją ir patirtį turintys ekspertai būtų pasirašę eksperto konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijas, supažindinti su paslaugų teikimu susijusia konkurso dokumentacija bei Ekspertų darbo reglamento nuostatomis, taip pat užtikrinti, kad techninėje specifikacijoje nurodytos paslaugos būtų suteikiamos tinkamai ir laiku. Pasirašant sutartį su ekspertais (fiziniais asmenimis) ekspertai SPPD patalpose pasirašo konfidencialumo pasižadėjimus ir nešališkumo deklaracijas, yra supažindinami su konkurso tikslais, pildomais dokumentais, kitais konkurso ypatumais.

Ekspertų darbas organizuojamas vadovaujantis konkursą administruojančios įstaigos vadovo patvirtintu ekspertų darbo reglamentu. Paraiškos ekspertams (fiziniams arba juridiniams asmenims) yra perduodamos ženklintoje USB atmintinėje, šalims pasirašius paraiškų perdavimo–priėmimo aktą. Kai paslaugas teikia ekspertai (2 fiziniai asmenys), jiems skirtingose laikmenose perduodamas vienodas paketas vertinimui skirtų paraiškų. Kai ekspertinių paslaugų atlikimas yra pavestas juridiniam asmeniui, SPPD darbuotojas instrukuoja juridinio asmens paskirtą ekspertinių paslaugų organizavimo koordinatorių ekspertinių paslaugų organizavimo ir vykdymo tvarkos klausimais. Koordinatorius įpareigojamas paskirstyti paraiškų vertinimą ir užtikrinti, kad viena paraiška būtų įvertinta ne mažiau kaip dviejų ekspertų.

Ekspertai iki paslaugų sutartyje nustatyto termino SPPD privalo atsiųsti el. paštu konkursai@sppd.lt visų vertintų paraiškų vertinimo anketas (išvadas) pagal Sutarties priede nurodytą formą. Taip pat paslaugų sutart ekspertams yra nustatytas terminas, iki kurio jie privalo SPPD grąžinti perduotas elektronines laikmenas (USB atmintines) ir pateikti užpildytas ir pasirašytas vertinimo anketas (išvadas) – po 1 originalų popierinį egzempliorių. Sutarties įvykdymas įforminamas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktu, pasirašomu abiejų šalių⁶¹. Ekspertinis darbas atliekamas eksperto pasirinktoje darbo vietoje, laisvai pasirinktu laiku, laikantis tarp šalių susulygtų terminų. Ekspertams draudžiama komunikuoti, bendradarbiauti ekspertinio vertinimo paslaugų teikimo klausimais, taip pat dėl iškilusių klausimų ar papildomos informacijos tiesiogiai kreiptis į pareiškėją. Ekspertai neturi teisės keistis informacija apie vertinamus projektus ar programas su kitais ekspertais.

SPPD pateiktais duomenimis apie ekspertams (fiziniams ir juridiniams asmenims) mokėtus atlygius už projektų įvertinimą, darytina išvada, kad jokių išskirtinių atlygių analizuojamuoju laikotarpiu ekspertams mokama nebuvo: už vieno projekto įvertinimą ekspertui buvo mokama vidutiniškai apie 40 eurų.

⁶² Duomenys apie pareiškėją yra prieinami paraiškos formoje, taip pat ir dokumentuose, kurie pagal konkursų nuostatų reikalavimus yra teikiami su paraiška (įvairaus turinio sutartyse, finansinės ir veiklos ataskaitose, projektų įgyvendinimo ataskaitose, bendradarbiavimo susitarimuose, projekto vykdytojų gyvenimo aprašymuose ir kt.).

reikšmės nedetalizuojamos. Pvz., *Nevyriausybinių organizacijų projekto, skirto konsultacinei pagalbai telefonu pozityvios tėvystės klausimais teikti tėvams, įtėviams, globėjams ir rūpintojams*, atrankos konkurso organizavimo 2017 metais nuostatų 2 priede „Projekto paraiškos vertinimo anketa“ balų intervalas, kai projekto tikslas, uždaviniai ir projekto santrauka yra iš dalies pagrįsti, aiškūs ir informatyvūs, svyruoja nuo 1 iki 9 balų, neapibrėžiant tarpinių skaičių įvertinimo reikšmių ar kriterijų. Tokiais atvejais projektų įvertinimo anketose gali naudoti neapibrėžtus, aprašomojo pobūdžio projektų veiklų apibūdinimus (vertinimus), iš kurių komisijai per posėdį objektyviai įvertinti ekspertų pateikto įvertinimo pagrįstumą praktiškai neįmanoma.

Taip pat nustatyta, kad net ir tais atvejais, kai projektų vertinimams konkursų nuostatuose nustatytos konkrečios išraiškos, ekspertai plačiai naudoja aprašomojo pobūdžio, aptakius įvertinimus, pvz., pakartotinai vertindamas *Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais atrankos konkursui* pateiktų programų paraišką, trečiasis ekspertas paraiškoms apibūdinti vartojo aprašomojo pobūdžio formuluotes: „nebloga paraiška“ (taip apibūdindamas geriausiai jo įvertintą paraišką), „įdėta deramai pastangų“, „trūksta jaunimui įdomesnių priemonių“ ir t. t. Dėl aptakių, neaiškių ekspertų vertinimo formuluočių pareiškėjai nesutinka su konkurso rezultatais, argumentuodami vertinimo rezultatų nepakankamą konkretumą ir aiškumą. Pvz., *Atvirųjų jaunimo centrų veiklos programų 2018–2019 metais finansavimo konkurso* metu, paskelbus JRD direktoriaus įsakymą dėl rezultatų, 2018 m. gegužės 29 d. buvo gautas raštas iš Vilniaus atvirojo jaunimo centro „Mes“ dėl finansavimo konkurso rezultatų. Vilniaus atvirasis jaunimo centras „Mes“ savo rašte pažymėjo, kad ekspertų vertinimai yra pernelyg abstraktūs, iš pateiktų formuluočių lieka neaišku, ar tam tikros projekto nuostatos vertintinos teigiamai, ar neigiamai, o iš pavišintų duomenų negalima objektyviai suprasti jų teiktos paraiškos trūkumų⁶³. Pažymėtina tendencija, kad šiuo metu formuojantis praktikai anketos pildomos kokybiškiau.

Kita problema sietina su ekspertų atliekamu sąmatoje teikiamų sumų pagrįstumo įvertinimu. Pastebėjome, kad ne visuose konkursų nuostatuose aiškiai pažymima, kuo turi vadovautis ekspertai, vertindami paraiškoje nurodytų prašomų skirti sumų pagrįstumą. Tuo tarpu konkursų komisijos iš ekspertų vertinimų reikalauja preciziškumo, tikslumo, kuris, atsižvelgiant į konkursų nuostatų reikalavimus, ne visada objektyviai įmanomas. *Vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimo 2018 metais projektų konkurso* komisija per posėdį, vertindama ekspertų atliktų paraiškų vertinimo suvestines, pažymėjo, kad „<...> ekspertų vertinimuose trūksta konkretumo, argumentų pagrįstumo: dažniausiai siūlomos

⁶³ JRD 2018 m. birželio 18 d. atsakė į raštą, pateikė ekspertų vertinimus.

mažinti išlaidos nėra siejamos su konkrečiomis projekcinėmis veiklomis, trūksta aiškaus pagrindimo, kodėl siūloma atsisakyti vienokių ar kitokių sąmatoje suplanuotų išlaidų, net jeigu jos yra tinkamos finansuoti <...>⁶⁴. Pakartotinai vertindamas *Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais atrankos konkursui* pateiktų programų paraiškas, trečiasis ekspertas prie daugiausia balų surinkusio pareiškėjo pažymėjo, kad „neesminis trūkumas – šiek tiek išpūstas biudžetas, yra įtraukta tokių išlaidų dalykams, kurie tikrai nėra aptariamoms priemonėms ir projekto prioritetinis finansavimo objektas“, tačiau pasiūlė skirti šiam pareiškėjui daugiau biudžeto lėšų, nei tai buvo pasiūlyta pirminio vertinimo metu⁶⁵.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, ekspertinio vertinimo procedūroje išskirtini šie korupcijos rizikos veiksniai:

1. Ekspertinių vertinimų nepakankamą tikslumą ir kokybę lemia konkursų nuostatuose neapibrėžti paraiškoms keliami reikalavimai ir jų vertinimo tvarka. Paraiškų įvertinimui dažnai naudojamos aprašomojo pobūdžio tezės dėl konkursų nuostatų paraiškoms keliamų reikalavimų ir jų vertinimo tvarkos nepakankamo apibrėžtumo, pvz., ekspertams suteikiama galimybė savo nuožiūra skirti didelio intervalo balus (nuo 1 iki 9), tuo tarpu tarpinės balų reikšmės nepaaiškintos, kiekvienas ekspertas interpretuoja jas savo nuožiūra.

2. Pasitaiko, kad ekspertai vertina ne pačią paraišką ir joje numatomas įgyvendinti veiklas, bet pareiškėjus, pvz., „Pareiškėjas – geru vardu minima organizacija <...>, kuri istoriškai turėjo gerus vadovus“⁶⁶ ir pan.

3. Nors ekspertai prašomi pagrįsti kiekvieną išlaidų mažinimą, tačiau ne visuose konkursų nuostatuose aiškiai nustatoma, kuo turi vadovautis ekspertai, atlikdami šį vertinimą⁶⁷, todėl pasitaiko atvejų, kai konkursų komisijoms buvo teikiamos ekspertų vertinimo suvestinės, kuriose šių duomenų nebuvo⁶⁸ arba pagrindimai buvo aptakūs.

4. SPPD instruktuoja ekspertus dėl ekspertinio vertinimo atlikimo sąlygų, peržiūri ekspertų teikiamų anketų duomenis, prašo pataisyti rastas aritmetines klaidas, prireikus prašo papildyti anketas dėl išlaidų mažinimo argumentavimo ir pan., tačiau iki paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo nustatyti trūkumai niekaip nelemia ekspertinio atlygio dydžio.

⁶⁴ 2018-05-15 komisijos posėdžio protokolas Nr. D5-175.

⁶⁵ Suma pasikeitė nuo 13 250 iki 15 000 eurų.

⁶⁶ *Atvirųjų jaunimo centrų veiklos programų 2018–2019 metais finansavimo konkursui* pateiktų paraiškų ekspertinio vertinimo išvada.

⁶⁷ Mažinant siūlomas skirti lėšas turi būti atsižvelgiama į Konkursų nuostatuose nustatytus išlaidų tinkamumo kriterijus, apribojimus tam tikroms išlaidų kategorijoms, sumažėjusią projekto apimtį, palyginama su kt. šaltinių, pvz., ESFA vidutiniais prekių ar paslaugų, FM apgyvendinimo paslaugų į kainiais ir pan.

⁶⁸ Pvz., *Regioninių jaunimo organizacijų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais* konkurso metu.

5. Ekspertinio vertinimo paslaugų sutartyse ekspertams yra nustatytas įpareigojimas paslaugas atlikti kokybiškai ir tinkamai, tačiau kokybei įvertinti kriterijai nereglamentuoti. Ekspertinio vertinimo paslaugų sutartyse numatytos baudos už kritinį nevykdymą. Tačiau iki šiol jokios sankcijos už netinkamai atliktus paraiškų vertinimus ir (ar) netinkamai pateiktus vertinimo rezultatus ekspertams nebuvo taikomos.

Apibendrinami išdėstyta aplinkybės, manome, kad šiuo metu taikomas ekspertų atliekamo vertinimo kokybei užtikrinti mechanizmas tobulintinas.

PASIŪLYMAI SADM:

Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

1. Nustatyti aiškius vertinimo kriterijus ir kokių rodiklių duomenys turėtų būti renkami ataskaitose, atsisakyti kitų nereikšmingų, perteklinių duomenų rinkimo.

2. Numatyti sankcijas projektų vykdytojams už vertinimo kriterijų ir prioritetų nepasiekimą.

PASIŪLYMAI KONKURSUS ORGANIZUOJANČIOMS ĮSTAIGOMS:

1. Apsvarstyti galimybę rengti konkursui teikiamų priedų formą ir turinį taip, kad ekspertai, atlikdami vertinimą, nežinotų kieno paraišką vertina.

2. Konkursų nuostatuose projektų vertinimams nustatyti aiškius, nedviprasmiškus kriterijus ir konkrečias jų vertinimo išraiškas, atsisakyti aptakių, aprašomojo pobūdžio vertinimo kriterijų, didelių galimų skirti balų intervalų, kai tarpinių balų reikšmės neapibrėžtos.

3. Užtikrinti, kad visose paraiškose būtų nurodomi veiklų kiekybiniai rodikliai ir projekto poveikis (pvz., tam tikrai grupei priklausančių asmenų grupei skaičius). Ekspertas paraiškų vertinimo metu atlikdamas kaštų ir naudos analizę privalėtų atsižvelgti į paminėtus rodiklius, kurie būtų nurodomi paraiškų vertinimo suvestinėje.

4. Konkursų nuostatuose visada nurodyti, kuo turi vadovautis ekspertai, vertindami išlaidų pagrįstumą (pvz., *ESFA vidutiniais prekių ar paslaugų, Finansų ministerijos apgyvendinimo paslaugų įkainiais ir pan.*) arba taikyti fiksuotus įkainius už tam tikras paslaugas.

5. Siekiant gerinti ekspertų teikiamų paslaugų kokybę, užtikrinti atgalinį ryšį, pateikti pasiūlymus SPPD dėl ekspertų atliktų paslaugų kokybės įvertinimo kriterijų.

PASIŪLYMAI SPPD:

1. Siekiant didesnio ekspertų atliekamų projektų vertinimo skaidrumo ir nešališkumo, apsvarstyti galimybę organizuoti ekspertų atliekamą paraiškų vertinimą taip, kad jie nematytų, kieno rengtą paraišką vertina (kurio pareiškėjo), pvz., paraiškoms žymėti naudoti kodus.

2. Viešųjų pirkimų specifikacijose ir ekspertinių paslaugų teikimo sutartyse susieti aptiktų klaidų skaičių su galutiniu apmokėjimu arba numatyti alternatyvias priemones, skirtas ekspertinių paslaugų kokybei užtikrinti.

3. Numatyti ir vykdyti priemones, skirtas ekspertų teikiamų paslaugų kokybei gerinti (pvz., parengti ekspertų darbo atmintines, organizuoti mokymus ekspertams ir pan.)

Atsižvelgdami į šioje analizėje nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, taip pat SADM pateiktą informaciją apie viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės užtikrinimą, siūlome šias priemones:

1. Parengti ir patvirtinti teisės aktą, reglamentuojantį Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų įgyvendinimo įstaigoje tvarką.

2. Užtikrinti naujai priimamų valstybės tarnautojų ir darbuotojų konsultavimą, kaip tinkamai įgyvendinti prievolę deklaruoti privačius interesus.

3. Užtikrinti sąlygas įstaigos administracijos padalinių vadovams susipažinti su jiems pavaldžių asmenų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis.

4. Kasmet organizuoti mokymus viešųjų ir privačių interesų derinimo tema.

5. Periodiškai atlikti valstybės tarnautojų ir darbuotojų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę ir deklaracijų duomenų tikrinimus.

4. MOTYVUOTOS IŠVADOS

4.1. Išanalizavus SADM ir JRD veiklą vykdančių projektų, kurie finansuojami iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, atrankos, vertinimo, projektų vykdymo kontrolės procedūras, darytina išvada, kad dėl esamų funkcijų paskirstymo projektų konkursų organizavimo procese egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁶⁹:

4.1.1. Neatskirtos teisinio reglamentavimo nustatymo ir konkursų organizavimo funkcijos.

Teisinio reglamentavimo nustatymo (konkursų nuostatų rengimo ir tvirtinimo) ir tiesioginio konkursų organizavimo funkcijų atskyrimas, taip pat privalomas konkurso nuostatų projektų derinimas padėtų išvengti situacijų, kai konkursų nuostatai rengiami ar tikslinami pritaikant juos konkrečioms galimoms pareiškėjams ir (ar) eliminuojant tam tikrus galimus potencialius pareiškėjus iš dalyvavimo konkurse. Siekiant sumažinti projektų finansavimo konkurso rezultatais suinteresuotų subjektų galimą įtaką konkursą organizuojančiai įstaigai, siūlytina nustatyti, kad rengti ir tvirtinti konkursų nuostatus turėtų ne konkursą organizuojanti įstaiga, pvz., SADM perduotų visų konkursų organizavimą vykdyti pavaldžioms įstaigoms, bet pati tvirtintų konkursų nuostatus.

4.1.2. Neregamentuotos finansavimo prioritetų nustatymo procedūros, pažymėtinas kai kurių finansavimo prioritetų nepakankamas pagrindimas, konkursų nuostatų formuluočių dviprasmiškumas.

Antikorupciniu požiūriu taikoma prioritetų nustatymo procedūra vertintina neigiamai, nes:

1) Nuostatų projektų rengėjams suteikta per plati diskrecijos teisė, atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, esamos situacijos įvertinimą ir galimus pokyčius, nuostatų projekte savo nuožiūra nustatyti tam tikrus finansavimo prioritetus, kurių pagal galiojantį reglamentavimą jie neprivalo suderinti su SADM.

2) Nuostatų rengėjai gali būti asmenys, kurie, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, tiesiogiai bendrauja su potencialiais pareiškėjais – neužtikrinamas funkcijų atskyrimas, galimybė „projektuoti“ konkurso rezultatus, nuostatuose nustatant tam tikrą pranašumą konkrečioms pareiškėjams.

Dviprasmiškų, nepagrįstų finansavimo prioritetų nustatymas, taip pat skirtinga jų nustatymo praktika SADM ir JRD laikytina korupcijos rizikos veiksniu, o, atsižvelgiant į tai, kad projektų finansavimo konkursų nuostatus rengia konkursus organizuojančios įstaigos, vertintina, kad konkursų nuostatų rengimo etape egzistuoja korupcijos rizika: projektų finansavimo konkursų

---

⁶⁹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės antrajame skyriuje.

nuostatuose esantys reikalavimai ir kriterijai gali būti iš anksto formuluojami (pritaikomi) konkrečioms pareiškėjams, iš anksto užprogramuojant pranašumą tam tikrų pareiškėjų teikiamiems projektams.

4.1.3. Nesukurtas mechanizmas, kuris užtikrintų pakartotinio ar dvigubo to paties projekto ar atskirų jo veiklų finansavimo galimybės užkardymą.

Šiuo metu egzistuoja rizika, kad valstybės biudžeto lėšomis galėjo būti ar bus pakartotiniai ar dvigubai finansuojami tam tikri projektai ar kai kurios jų veiklos.

4.1.4. Nesant vienodos politikos organizacijų rėmimo srityje taikoma skirtinga valstybės biudžeto lėšų skirstymo praktika vykdant konkursus.

Nėra vienodos politikos, ar mažesnėmis sumomis remti visas paraiškas pateikusias organizacijas, ar skirti didesnes biudžeto lėšų sumas tik geriausias paraiškas pateikusioms organizacijoms, kai visų pareiškėjų pagrįstai prašomų lėšų suma viršija tam tikrai priemonei skirtų valstybės biudžeto lėšų sumą. Pažymėtina, kad ekspertų atliktas paraiškų reitingavimas niekaip nesusietas su prašomos konkrečios sumos skyrimu ir (ar) jos mažinimu.

4.2. Išanalizavus paraiškų teikimo ir jų atitikties formaliesiems kriterijams vertinimo procedūras, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁷⁰:

4.2.1. Nevykdomas kryptingas konkursų organizavimo planavimas. Paraiškų teikimo konkursui terminai nustatomi skirtingai.

Atitinkamai potencialiems pareiškėjams nesudaryta galimybė iš anksto pasiruošti aplikavimui, o konkursus organizuojančioms įstaigoms – tiksliau suplanuoti lėšų poreikį.

4.2.2. SADM neužtikrinamas tinkamas gaunamų paraiškų administravimas: paraiškos neregistruojamos, nepatvirtinti tipiniai paraiškų atrankos procese pildomi dokumentai.

4.2.3. Paraiškos gali būti atmetamos dėl neesminių klaidų, pvz., konkursų nuostatuose nustatomų formaliųjų kriterijų neatitikties Projektų administravimo taisyklėms, prašomų pateikti papildomų ar perteklinių dokumentų, kuriuos kartais konkursą organizuojanti įstaiga jau turi. Net nežymus Projektų administravimo taisyklėse nustatytų formaliųjų kriterijų turinio išplėtimas, neatitiktis jiems gali nulemti pateiktų paraiškų atmetimą jau pirmame paraiškų vertinimo etape.

4.3. Išanalizavus projektų turinio vertinimo procedūras ir konkurso komisijų veiklą, nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:

4.3.1. Konkursų komisijų sudėtis, minimalus narių skaičius, atstovaujamos įstaigos ar organizacijos Projektų administravimo taisyklėse nenustatytos. Nustatėme, kad dabartiniame

---

⁷⁰ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės trečiajame skyriuje.

konkursų komisijų sudarymo teisiniame reglamentavime ir taikomoje praktikoje egzistuoja šie korupcijos rizikos veiksniai:

1) Nesant nustatyto minimalaus konkurso komisijos narių skaičiaus, egzistuoja galimybė sudaryti konkursų komisijas iš kelių narių, siekiant palengvinti tam tikrų sprendimų priėmimą, skirtingoms konkursus organizuojančioms įstaigoms taikyti skirtingą praktiką.

2) Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atstovai dalyvauja ne visų konkursų komisijų veikloje, nors viena esminių konkurso komisijų funkcijų yra lėšų planavimo vertinimas. Atitinkamai valstybės biudžeto asignavimų valdytojui nesukuriamos prielaidos daryti įtaką lėšų skyrimui, jų skyrimo pagrįstumo ir teisėtumo klausimams įvertinti, nors asignavimų valdytojas privalo užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

3) Nesant aiškiai nustatytų konkurso komisijoje atstovaujamų įstaigų ir organizacijų proporcijų (narių skaičiaus), neužtikrinamas komisijos veiklos nešališkumas, pvz., analizuojamuoju laikotarpiu vienos konkursus organizuojančios įstaigos į komisiją įtraukdavo tik savo darbuotojus (SADM), kitos – neįtraukdavo nei vieno savo atstovo ar tik skirtingų asociacijų atstovus (JRD).

4) Komisijas gali sudaryti vien asociacijų, kurioms priklauso konkursui projektus pateikusios organizacijos, atstovai. Įvertinus komisijai suteiktas teises, manome, kad tokiais atvejais galima korupcijos rizika.

4.3.2. Komisijų nariai savo nuožiūra gali nepritari ekspertiniams vertinimams ar pakeisti paraiškų reitingavimo rezultatus. Paraiškų įvertinimo reitingavimas nesusietas su lėšų skyrimu.

Atsižvelgiant į nustatytus atvejus, konkursų komisijai suteikta plati diskrecijos teisė, nesant nustatytų aiškių kriterijų ir (ar) atvejų, kuriems esant komisija gali nepritari ekspertų atliktų projektų vertinimo rezultatams, vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Nėra vienodos metodikos, taip pat niekur nereglamentuotos procedūros, nustatančios, kokia dalimi projekto biudžetas turėtų būti mažinamas atliekant paraiškų vertinimo procedūras ir kitais atvejais, jei, pvz., projektų veiklų įgyvendinimo plane numatytų veiklų pagrįstumas ir tinkamumas nėra visiškai tinkami projekto tikslams ir uždaviniams pasiekti ir panašiais atvejais, biudžeto mažinimas (koregavimas) kiekvienu atveju paremtas tik subjektyvia vertintojo nuomone.

Konkursų komisijai suteikta teisė nepritari pakartotiniam projektų įvertinimo, kurį atlieka trečiasis ekspertas, rezultatui apskritai vertintina kaip nepagrįsta, suteikianti komisijai plačią diskreciją visiškai nepaisyti ekspertų vertinimų rezultatų, galimybė, tiesiogiai didinanti korupcijos riziką konkursų komisijos veikloje: kryptingai siekti, kad konkursą laimėtų iš anksto proteguojami pareiškėjai. Taip pat neigiamai antikorporciniu požiūriu vertintina konkursų komisijai suteikta teisė savo nuožiūra per posėdį pakeisti suvestinėje pateiktą paraiškų reitingavimą.

4.3.3. *Išimtiniais atvejais projektų vertinimą gali atlikti projektų vertinimo komisija, kurios nariams pagal galiojančią teisinį reglamentavimą nekeliama jokie reikalavimai, susiję su jų kompetencija ir nešališkumu.*

Galimybė sudaryti tokias komisijas vertintina neigiamai, nes:

1) *Visiškai neužtikrinamas funkcijų atskyrimo principas*: konkursų nuostatus tvirtina, finansavimo prioritetus nustato, konkursą organizuoja, projektus vertina ir lėšas skiria tokiais atvejais tas pats subjektas – konkursą organizuojanti įstaiga.

2) *Projektų vertinimo komisijos nariams šiuo metu Projektų administravimo taisyklėse nenustatyti ir netaikomi jokie papildomai ribojimai*, sietini su galimomis sąsajomis su pareiškėjais, taip pat šios komisijos nariai neprivalo pasirašyti dokumentų, kuriuos turi pasirašyti ekspertai, prieš pradėdami vertinti paraiškas⁷¹.

3) *Projektų vertinimo komisijų nariams nenustatyti jokie reikalavimai, sietini su jų dalykine kompetencija*, o ekspertams kvalifikacijos reikalavimai nustatomi visais atvejais.

4) *Neapibrėžta projektų vertinimo komisijos sudėtis ir narių skaičius*, todėl į komisiją gali būti įtraukiami tik konkursą organizuojančios įstaigos atstovai, pvz., tiesiogiai susiję pavaldumo santykiais.

5) Projekto administravimo taisyklėse nustatytas *projektų vertinimo komisijos sudarymo atvejis* „<...> jei būtina konkursą suorganizuoti ir finansavimą projektams skirti kuo skubiau“ laikomas nepakankamai pagrįstu ir apibrėžtu. Manome, kad ši formuluotė suteikia galimybę sudaryti vertinimo komisijas konkursą organizuojančioje įstaigoje nepagrįstai dažnai.

4.3.4. *Neužtikrintas ekspertams taikomų kvalifikacinių reikalavimų nuoseklumas: 2018 metais jie labai kito*. Atlikdami analizę atkreipėme dėmesį į nepakankamai apibrėžtą teisinį kvalifikacinių reikalavimų ekspertams nustatymo reglamentavimą, 2018 metais kitusius reikalavimus turimai ekspertų patirčiai ir tai, kad nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai didėjo proporcingai pačių ekspertų tais metais įgyjamai patirčiai vertinant konkursų paraiškas. Atitinkamai šios aplinkybės vertintinos kaip korupcijos rizikos veiksniai atliekant ekspertų atrankos procedūras.

4.3.5. *Ekspertų teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti taikomas mechanizmas nepakankamai efektyvus*.

Ekspertinių vertinimų nepakankamą tikslumą ir kokybę lemia konkursų nuostatuose neapibrėžti paraiškoms keliami reikalavimai ir jų vertinimo tvarka. Paraiškas vertinant dažnai naudojamos aprašomojo pobūdžio tezės dėl konkursų nuostatų nepakankamo apibrėžtumo, pvz.,

⁷¹ Ekspertai pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją.

ekspertams suteikiama galimybė savo nuožiūra skirti didelio intervalo balus (nuo 1 iki 9), tuo tarpu tarpinės balų reikšmės nepaaiškintos, kiekvienas ekspertas interpretuoja jas savo nuožiūra.

Nors ekspertai prašomi pagrįsti kiekvieną išlaidų mažinimą, tačiau ne visuose konkursų nuostatuose nurodyta, kokių teisės aktu turi vadovautis ekspertai, atlikdami šį vertinimą⁷², todėl pasitaiko atvejų, kai konkursų komisijoms buvo teikiamos ekspertų vertinimo suvestinės, kuriose šių duomenų nebuvo⁷³ arba pagrindimai buvo aptakūs.

SPPD instruktuoja ekspertus dėl ekspertinio vertinimo atlikimo sąlygų, peržiūri ekspertų teikiamų anketų duomenis, prašo pataisyti rastas aritmetines klaidas, prireikus prašo papildyti anketas dėl išlaidų mažinimo argumentavimo ir pan., tačiau iki paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo nustatyti trūkumai niekaip nelemia ekspertinio atlygio dydžio.

Ekspertinio vertinimo paslaugų sutartyse ekspertams yra nustatytas įpareigojimas paslaugas atlikti kokybiškai ir tinkamai, tačiau kokybės vertinimo kriterijai nereglamentuoti.

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes ir siekdami užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę įstaigų veiklą analizės metu nagrinėtose veiklos srityse, parengėme pasiūlymus, kurie pateikti korupcijos rizikos analizės išvados penktajame skyriuje.

---

⁷² Mažinant siūlomas skirti lėšas turi būti atsižvelgiama į Konkursų nuostatuose nustatytus išlaidų tinkamumo kriterijus, apribojimus tam tikroms išlaidų kategorijoms, sumažėjusią projekto apimtį, palyginama su kitų šaltinių, pvz., ESFA vidutiniais prekių ar paslaugų, FM apgyvendinimo paslaugų įkainiais ir pan.

⁷³ Pvz., Regioninių jaunimo organizacijų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais konkurso metu.

5. PASIŪLYMAI

5.1. Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką įstaigų veiklai vykdant projektų, kurie finansuojami iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, atrankos, vertinimo, projektų vykdymo kontrolės procedūras, siūlome **SADM** įgyvendinti šiuos pasiūlymus, taip pat atsižvelgti į juos rengiant naujojo laikotarpio SADM korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą:

5.1.1. Atskirti teisinio reglamentavimo (projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo), konkursų organizavimo ir konkursų administravimo funkcijas, pavesti jas atlikti skirtingoms įstaigoms ir (ar) sistemiškai SADM lygmeniu nustatyti ir tvirtinti tam tikro laikotarpio projektų finansavimo prioritetus, kurie negalėtų būti keičiami konkursų nuostatuose, pvz.:

5.1.1.1. Pagal sritis (šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politikai, jaunimo politikai įgyvendinti, socialinei aprėpčiai stiprinti, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtrai užtikrinti bei socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimui).

5.1.1.2. Pagal priemones patvirtinti tam tikrus aiškiai apibrėžtus finansavimo prioritetus tam tikram laikotarpiui.

5.1.2. Atlikinėti projektų finansavimo konkursų nuostatų projektų antikorupcinius vertinimus, atkreipti dėmesį į galimas projektų spragas ir dviprasmiškas nuostatas, dėl kurių projektų finansavimo konkursų nuostatai galėtų būti aiškinami ar taikomi skirtingai konkurso metu vertinant pateiktas paraiškas.

5.1.3. Apsvarstyti laisvalaikio ir pramoginio pobūdžio renginių organizavimo, mokymų organizavimo projekto įgyvendinimo metu finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tikslingumą, taip pat konkursų nuostatuose nustatyti papildomus reikalavimus ir (ar) ribojimus, konkrečius įgyvendinimo rodiklius, siekiant užtikrinti šių veiklų atitiktį valstybės finansuojamų priemonių tikslams.

5.1.4. Apsvarstyti pakartotinio ir dvigubo tų pačių projektų finansavimo rizikos valstybės biudžeto lėšomis valdymo galimybes ir įdiegti šios rizikos kontrolės įgyvendinimo mechanizmą (kokiems konkursams ši rizika aktuali, kas ir koku būdu turėtų įvertinti ir t. t.).

5.1.5. Įvertinti projektų konkursų organizavimo procedūrų⁷⁴ pakeitimo būtinybę, atsižvelgiant į bendrąją organizacijų rėmimo valstybės biudžeto lėšomis politiką, atitinkamai tikslinti teisinį reglamentavimą.

5.1.6. Tikslinti Projektų administravimo taisykles:

---

⁷⁴ Šios išvados 19 pusl. aprašytos siūlomos taikyti atrankos procedūros.

5.1.6.1. Aiškiai nustatyti finansavimo prioritetų parinkimo, nustatymo ir derinimo procedūras (sąsajos su strateginiais dokumentais ar pan.) ir užtikrinti prioritetinių sričių nustatymo nuoseklumą.

5.1.6.2. Nustatyti kvietimo teikti paraiškas paskelbimo konkursą organizuojančios įstaigos interneto svetainėje terminą, skaičiuojant nuo konkurso nuostatų paskelbimo TAR dienos.

5.1.6.3. Nustatyti konkursų sustabdymo atvejus, pvz., priemonės išskaidymas į kelis konkursus ir pan.

5.1.6.4. Reglamentuoti veiksmus, kuriuos privalo atlikti konkursą organizuojanti įstaiga, jei per nustatytą terminą paraiškai pateikti dokumentų gauti nepavyko dėl ne nuo pareiškėjo priklausančių aplinkybių, pvz., neatsidaro el. paštu atsiųsti didelės apimties dokumentai, dokumentai mainavietėje nebeprieinami ir pan.

5.1.6.5. Reglamentuoti paraiškų (ne)atitikties formaliesiems kriterijams įvertinimo rezultatų nagrinėjimo komisijoje terminus ir pareiškėjų informavimo apie konkurso komisijos priimtus sprendimus dėl jų pateiktų paraiškų atitikties formaliesiems kriterijams (atitinka ar neatitinka) ir tolesnės paraiškos vertinimo eigos ar atmetimo.

5.1.6.6. Vertinti Projektų administravimo taisyklių nuostatas, reglamentuojančias tam tikrų kartu su paraiška privalomai teikiamų dokumentų pateikimą, atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo 26 straipsnio 2 dalies nuostatas⁷⁵. Nustatyti aiškius vertinimo kriterijus – kokių rodiklių duomenys turėtų būti renkami ataskaitose, atsisakyti kitų nereikšmingų, perteklinių duomenų rinkimo.

5.1.6.7. Reglamentuoti konkursų komisijų sudėties formavimui taikomus reikalavimus, t. y. minimalų komisijos narių skaičių ir atstovaujamų įstaigų bei organizacijų proporcijas komisijoje (pvz., 50 proc. komisijos narių sudaro konkursą organizuojančios įstaigos ir (ar) SADM atstovai, 50 proc. – kitų organizacijų, asociacijų atstovai), jų delegavimo į komisiją procedūras. Siūlytina, kad būtent valstybės biudžeto asignavimų valdytojo darbuotojas būtų paskiriamas konkurso komisijos pirmininku, kadangi komisijos funkcijos sietinos su lėšų planavimo įvertinimu.

5.1.6.8. Nustatyti atvejų, kai konkurso komisija gali nepritarti pirminio ekspertų atliktų projektų vertinimo rezultatams, baigtinį sąrašą. Reglamentuoti, kuriais atvejais atliekamas pakartotinis projektų vertinimas, pasitelkiant trečiąjį ekspertą. Atsisakyti komisijai suteiktos teisės

---

⁷⁵ **26 straipsnis. Sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimas**

2. Viešojo administravimo subjektas gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose. Viešojo administravimo subjekto reikalavimas pateikti dokumentus ir informaciją, kurie yra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose, laikomas biurokratizmu.

nepritarti pakartotinio trečiojo eksperto atlikto vertinimo rezultatams ir nuspręsti pačiai vertinti paraiškas, taip pat posėdžio metu pakeisti ekspertinio paraiškų reitingavimo rezultatus.

5.1.6.9. Aiškiai nustatyti, kaip, pasitelkus trečiąjį ekspertą, apskaičiuojamas projekto įvertinimo galutinis vidurkis, pagal kurį reitinguojami visi projektai, pvz., ar skaičiuojami visų 3 ekspertų įvertinimai, ar apskaičiuojant galutinį vidurkį skaičiuojami dviejų (iš trijų pasitelktų) ekspertų pateikti vertinimai, kurie yra labiausiai susiję, arba siūloma nustatyti procedūrą, kurios metu keli ekspertai galėtų pagrįstai sutarti dėl galutinio projekto įvertinimo.

5.1.6.10. Nustatyti, kokia tvarka turi būti mažinamas pagrįstai prašomas projekto biudžetas, atsižvelgiant į ekspertų pateiktą paraiškų reitingavimą, kai visų pareiškėjų pagrįstai prašomų lėšų suma viršija tam tikrai priemonei skirtų valstybės biudžeto lėšų sumą. Susieti paraiškų reitingavimo rezultatus su prašomos konkrečios sumos skyrimu ir (ar) jos mažinimu⁷⁶.

5.1.6.11. Nustatyti aiškius vertinimo kriterijus, kokių rodiklių duomenys turėtų būti renkami ataskaitose, atsisakyti kitų nereikšmingų, perteklinių duomenų rinkimo.

5.1.6.12. Numatyti sankcijas už vertinimo kriterijų ir prioritetų nepasiekimą.

5.1.6.13. Atsisakyti projektų vertinimo komisijos konkursą organizuojančioje įstaigoje sudarymo galimybės⁷⁷, kaip funkcijų atskyrimo neužtikrinančios ir korupcijos riziką didinančios priemonės.

5.1.7. Registruoti gaunamas paraiškas dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“.

5.1.8. Standartizuoti paraiškų atrankos procesą ir dokumentus: patvirtinti ir naudoti IS adaptuotas tipines formas visiems SADM, JRD, NRD konkursams (paraiškos ir sąmatos, formaliųjų kriterijų anketos, ekspertinio vertinimo anketos, suvestinės, ataskaitos, kiti dokumentai).

5.1.9. Parengti ir patvirtinti teisės aktą, reglamentuojantį Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų įgyvendinimo įstaigoje tvarką.

5.1.10. Užtikrinti naujai priimamų valstybės tarnautojų ir darbuotojų konsultavimą, kaip tinkamai įgyvendinti prievolę deklaruoti privačius interesus.

5.1.11. Užtikrinti sąlygas įstaigos administracijos padalinių vadovams susipažinti su jiems pavaldžių asmenų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis.

5.1.12. Kasmet organizuoti mokymus viešųjų ir privačių interesų derinimo tema.

---

⁷⁶ Pvz., finansavimas galėtų būti skiriamas visiems ekspertų vertinimu finansuotiems projektams (projektams, surinkusiems ne mažiau kaip minimalų konkursų nuostatuose nustatytą balų skaičių), tačiau proporcingai mažinant pagrįstai prašomą lėšų sumų vidurkį, atsižvelgiant į reitingavimo rezultatus, siekiant, kad blogiausiai įvertintai paraiškai prašoma lėšų suma būtų sumažinta daugiausia. Pvz., nuostatuose nustatyta maksimali paraiškos įvertinimo balais suma sudarytų 100 proc., ekspertų paraiškos įvertinimo balų vidurkis – atitinkama procentinė išraiška ir (ar) pritaikius tam tikrus mažinimo koeficientus.

⁷⁷ Projektų administravimo taisyklių 13² papunktis ir 18 punktis.

5.1.13. Periodiškai atlikti valstybės tarnautojų ir darbuotojų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę ir deklaracijų duomenų tikrinimus.

5.2. **Konkursus organizuojančioms įstaigoms siūlytina:**

5.2.1. Parengti ir patvirtinti skelbiamų programų ir projektų finansavimo konkursų paraiškų administravimo tvarkos aprašą pagal JRD pavyzdį ir vadovautis juo iki kol bus sukurta ir įdiegta IS.

5.2.2. Konkursų organizavimo biudžetiniams metams ciklo pradžioje sukurti ir įstaigos interneto svetainėje skelbti būsimų konkursų planą su preliminariais priemonių tikslais, pareiškėjais, sumomis ir pan.

5.2.3. Skelbti savo įstaigos interneto svetainėje informaciją apie konkursui pateiktų paraiškų atitiktį (atitinka ar neatitinka) formaliesiems kriterijams ir priimtus sprendimus dėl tolesnės paraiškų vertinimo eigos ar atmetimo iš karto po konkurso komisijos atitinkamo sprendimo priėmimo.

5.2.4. Užtikrinti visų konkursų komisijų posėdžių garso įrašymą⁷⁸, fiksuoti visą posėdžio eigą.

5.2.5. Siekiant gerinti ekspertų teikiamų paslaugų kokybę, užtikrinti atgalinį ryšį⁷⁹, pateikti pasiūlymus SPPD dėl ekspertų atliktų paslaugų kokybės įvertinimo kriterijų.

5.2.6. Parengti ir patvirtinti teisės aktą, reglamentuojantį Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų įgyvendinimo įstaigoje tvarką.

5.2.7. Užtikrinti naujai priimamų valstybės tarnautojų ir darbuotojų konsultavimą, kaip tinkamai įgyvendinti prievolę deklaruoti privačius interesus.

5.2.8. Užtikrinti sąlygas įstaigos administracijos padalinių vadovams susipažinti su jiems pavaldžių asmenų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis.

5.2.9. Kasmet organizuoti mokymus viešųjų ir privačių interesų derinimo tema.

5.2.10. Periodiškai atlikti valstybės tarnautojų ir darbuotojų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę ir deklaracijų duomenų tikrinimus.

Iki SADM sprendimo atskirti teisinio reglamentavimo ir konkursų organizavimo funkcijas⁸⁰ konkursus organizuojančioms įstaigoms konkursų nuostatuose siūlytina:

---

⁷⁸ JRD pažymėjo, kad 2018 m. sugedus technikai ir tai pastebėjus po laiko, nepavyko įrašyti atvirųjų jaunimo erdvių finansavimo konkurso posėdžių.

⁷⁹ Pvz. įvertinti ir apibendrinti buvusius netinkamų ekspertų įvertinimų pavyzdžius.

⁸⁰ Vėliau rekomendacijos skirtos nuostatus rengsiančiai ir tvirtinančiai įstaigai.

5.2.11. Užtikrinti, kad būtų nustatomi tik Projektų administravimo taisyklių nuostatas atitinkantys formalieji kriterijai, neišplečiant jų turinio, siekiant išvengti galimų neatitikimų, atsisakyti projekto formaliųjų kriterijų įvertinimo formos tvirtinimo (kaip nuostatų priedo).

5.2.12. Atsisakyti reikalavimų pareiškėjams kartu su paraiška teikti tam tikrus dokumentus ar duomenis, jei konkursą organizuojanti įstaiga tuos dokumentus ar duomenis turi ar periodiškai gauna⁸¹.

5.2.13. Apsvarstyti galimybę rengti konkursui teikiamų priedų formą ir turinį tokiu būdu, kad ekspertai, atlikdami vertinimą, nežinotų kieno paraišką vertina.

5.2.14. Projektų vertinimams nustatyti aiškius, nedviprasmiškus kriterijus ir konkrečias jų vertinimo išraiškas, atsisakyti aptakių, aprašomojo pobūdžio vertinimo kriterijų, didelių galimų skirti balų intervalų, kai tarpinių balų reikšmės neapibrėžtos.

5.2.15. Užtikrinti, kad paraiškose būtų nurodomi veiklų kiekybiniai rodikliai ir projekto poveikis, pvz., tam tikrai grupei priklausančių asmenų grupei skaičius.

5.2.16. Visada nurodyti, kuo turi vadovautis ekspertai, vertindami išlaidų pagrįstumą, pvz., *ESFA vidutiniais prekių ar paslaugų, Finansų ministerijos apgyvendinimo paslaugų įkainiais ir pan.*, arba taikyti tam tikrų paslaugų fiksuotus įkainius.

5.2.17. Vengti pramoginių renginių organizavimo, mokymų organizavimo samdant lektorius kaip finansuotinių veiklų nustatymo konkursų nuostatuose, nustatyti aiškius tokių veiklų įgyvendinimo rodiklius.

5.3. **JRD taip pat siūlytina** pakeisti JRD prie SADM komisijų darbo reglamentą ir panaikinti galimybę konkurso komisijos nariams savo nuožiūra per posėdį pakeisti ekspertų pateiktoje projektų vertinimo suvestinėje nurodytą paraiškų reitingavimą.

5.4. SPPD siūlytina:

5.4.1. Vertinant paraiškų atitiktį formaliesiems kriterijams, atkreipti dėmesį į garantinius raštus dėl prisidėjimo prie projekto finansavimo⁸² išdavusios įstaigos ar organizacijos galimą santykį su pareiškėju⁸³.

5.4.2. Tikslinti SPPD direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V1-52 patvirtintus ekspertams taikytinus kvalifikacinius reikalavimus ir nustatyti konkrečius, aiškius ekspertų turimai projektų vertinimo patirčiai (taip pat socialinių programų projektų vertinimo), projektų

---

⁸¹ Pvz., Atvirųjų jaunimo centrų veiklos 2019 metais finansavimo konkurso nuostatų 22.17 papunktyje nustatytas reikalavimas kartu su paraiška pateikti užpildytą Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašo 1 priedą, kuris kasmet pagal šio aprašo nuostatas teikiamas JRD.

⁸² Kai konkursų nuostatuose toks reikalavimas nustatytas.

⁸³ Pvz., Atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2019 metais konkursui buvo pateikta paraiška, kurioje pareiškėjo vadovas ir VšĮ, pasirašiusios garantinį raštą, vadovas yra tas pats asmuo.

administravimo, rengimo, įgyvendinimo patirčiai, taip pat išsilavinimui, kvalifikacijos kėlimui taikytinus reikalavimus, kurie negalėtų būti keičiami ir taikomi skirtingi kiekvieno konkurso metu perkant ekspertų paslaugas.

5.4.3. Siekiant didesnio ekspertų atliekamų projektų vertinimo skaidrumo ir nešališkumo, apsvarstyti galimybę organizuoti ekspertų atliekamą paraiškų vertinimą tokiu būdu, kad jie nematytų, kurio pareiškėjo paraišką vertina, pvz., paraiškoms žymėti naudoti kodus.

5.4.4. Viešųjų pirkimų specifikacijose ir ekspertinių paslaugų teikimo sutartyse susieti aptiktų klaidų skaičių su galutiniu apmokėjimu arba numatyti alternatyvias priemones ekspertinių paslaugų kokybei užtikrinti.

5.4.5. Numatyti ir vykdyti priemones, skirtas ekspertų teikiamų paslaugų kokybei gerinti (pvz., parengti ekspertų darbo atmintines, organizuoti mokymus ekspertams ir pan.).

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Rengėjas: Svetlana Krasilnikova tel. (8 706) 2 744, el. p. svetlana.krasilnikova@stt.lt
Rengėjo tiesioginis vadovas: Vidmantas Mečkauskas, tel. (8 706) 62745,
el. p. vidmantas.meckauskas@stt.lt

PRIEDAI

1 priedas

ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI**I SKYRIUS****ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI**

1. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
4. Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa, patvirtinta LRV 2010 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1715.
5. Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2017–2019 metų veiksmų planas, patvirtintas SADM 2017 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-181.
6. SADM darbo reglamentas, patvirtintas SADM 2003 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. A1-213 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. liepos 4 d. įsakymo Nr. A1-352 redakcija).
7. SADM 2017 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. A1-244 „Dėl pavedimo Jaunimo reikalų departamentui prie SADM“.
8. SADM 2018 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. A1-254 „Dėl pavedimo Jaunimo reikalų departamentui prie SADM“.
9. FM 2014 m. spalio 8 d. Nr. įsakymas Nr. 1K-316 „Dėl projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“.
10. SPPD viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, patvirtintos SPPD direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 2 d. įsakymu Nr. V1-341.
11. Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartis nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 741.
12. Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės, patvirtintos VTEK 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo (2017-06-21 sprendimo Nr. KS-73 redakcija).“
13. VTEK 2009 m. kovo 26 d. rezoliucija Nr. KS-25 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi kontrolės vykdymo“.

14. Priemonės „Finansuoti konkurso būdu atrinktus nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo veiklos projektus“ ribotos apimtis neplaninio veiklos SADM vidaus audito 2018 m. rugsejo 1 d. ataskaita Nr. A7-17.

II SKYRIUS

ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

15. Projektų administravimo taisyklės, patvirtintos SADM 2007 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. A1-155.

16. SADM 2018 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. 2V-134 (1.4) „Dėl jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų akreditavimo ir jaunimo savanoriškos tarnybos programų finansavimo savivaldybėse 2018–2019 metais konkurso nuostatų ir šio konkurso komisijos sudėties patvirtinimo“.

17. JRD direktoriaus 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 2v-220 (1.4) „Dėl Lietuvos ir Ukrainos jaunimo mainų tarybos lėšomis 2018 metais finansuojamų projektų konkurso nuostatų patvirtinimo“.

18. JRD direktoriaus 2018 m. sausio 4 d. įsakymas Nr. 2V-03 (1.4) „Dėl Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo lėšomis 2018 metais finansuojamų projektų konkurso nuostatų patvirtinimo“.

19. JRD direktoriaus 2018 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. 2V-22 (1.4) „Dėl atvirųjų jaunimo erdvių veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatų ir šio konkurso komisijos sudėties patvirtinimo“.

20. JRD direktoriaus 2018 m. vasario 1 d. įsakymas Nr. 2V-12 (1.4) „Dėl atvirųjų jaunimo centrų veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatų patvirtinimo“.

21. JRD 2018 m. kovo 13 d. įsakymas Nr. 2V-45 (1.4) „Dėl užsienio lietuvių jaunimo organizacijų veiklos projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatų ir šio konkurso komisijos sudėties patvirtinimo“.

22. JRD direktoriaus 2018 m. sausio 30 d. įsakymas Nr. 2V-08 (1.4) „Dėl atvirųjų jaunimo centrų veiklos programų finansavimo 2018–2019 metais konkurso nuostatų patvirtinimo“.

23. JRD direktoriaus 2018 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. 2V-56 (1.4) „Dėl mobiliojo darbo su jaunimu ir darbo su jaunimu gatvėse projektų finansavimo 2018 metais konkurso nuostatų ir šio konkurso komisijos sudėties patvirtinimo“.

24. SADM 2015 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. A1-726 „Dėl vaikų dienos centrų veiklos projektų finansavimo 2016–2018 metais atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo ir atrankos komisijos sudarymo“.

25. SADM 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. A1-662 „Dėl nevyriausybinių organizacijos projekto, skirto konsultacinei pagalbai telefonu pozityvios tėvystės klausimais teikti tėvams, įtėviams, globėjams ir rūpintojams, atrankos konkurso organizavimo 2018 metais nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo komisijos sudarymo“.

26. SADM 2013 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. A1-61 „Dėl projektų, skirtų globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugoms teikti, atrankos konkurso organizavimo 2016–2018 metais nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo komisijos sudarymo“.

27. SADM 2016 m. gegužės 18 d. įsakymas Nr. a1-259 „Dėl kompleksinių paslaugų teikimo vaikams, nukentėjusiems nuo smurto ar netiesioginio šeimyninio smurto aukoms (liudininkams) ir jų šeimų nariams, projektų finansavimo 2016–2018 metais atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo komisijos sudarymo“.

28. SADM 2016 m. balandžio 15 d. įsakymas Nr. A1-196 „Dėl nevyriausybinių organizacijų, vienijančių kitas nevyriausybines organizacijas, dirbančias vaiko gerovės srityje, 2016–2018 metų projektų atrankos konkursų organizavimo nuostatų patvirtinimo ir nevyriausybinių organizacijų, vienijančių kitas nevyriausybines organizacijas, dirbančias vaiko gerovės srityje, 2016–2018 metų projektų vertinimo komisijos sudarymo“.

29. SADM 2018 m. vasario 5 d. įsakymas Nr. A1-43 „Dėl nevyriausybinių organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, veiklos projektų atrankos konkurso 2018 metais nuostatų patvirtinimo ir komisijos sudarymo“.

30. SADM 2018 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. A1-84 „Dėl vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimo 2018 metais projektų atrankos konkurso nuostatų patvirtinimo ir komisijos sudarymo“.

31. SADM 2018 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. A1-61 „Dėl nevyriausybinių organizacijų, dirbančių su smurtautojais, projektų atrankos konkurso organizavimo 2018 metais nuostatų patvirtinimo ir komisijos sudarymo“.

32. JRD direktoriaus 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2V-13 (1.4) „Dėl Jaunimo reikalų departamento prie SADM skelbiamų programų ir projektų finansavimo konkursų paraiškų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

33. JRD direktoriaus 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 2V-219 (1.4) „Dėl regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2018–2019 metais konkurso nuostatų patvirtinimo“.

34. JRD direktoriaus 2018 m. sausio 30 d. įsakymas Nr. 2V-7-(1.4) „Dėl JRD komisijų darbo reglamento patvirtinimo“.

35. NRD prie SADM direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. V-33 „Dėl Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo 2019 metais projektų atrankos konkurso nuostatų patvirtinimo“.

36. SPPD direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. V1-52 „Dėl Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SADM ekspertų darbo reglamento ir kitų su ekspertų darbo organizavimu susijusių dokumentų patvirtinimo“.

37. SADM 2017-12-15 raštu Nr. (10.16-6)SD-7028 STT pateikta informacija.

38. KRA atlikimo metu elektroninio pašto adresu svetlana.krasilnikova@stt.lt iš SADM ir JRD gauta informacija ir paaiškinimai.

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS⁸⁴

Eil. Nr.	STT pasiūlymai	Planuojamos įgyvendinti priemonės
	<i>Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodyti pasiūlymai.</i>	Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti kaip? Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti kaip? Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies? Neatsižvelgta – pagrįsti kodėl?
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

⁸⁴ Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą prašome pateikti STT ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.